

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
**Füzulidə 15 yaşlı
yeni yetməni
öldürüb
qaçan
çoban
tutuldu**
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 28 avqust 2018-ci il Çərşənbə axşamı № 180 (7069) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Prezident İlham Əliyevin böyük uğuru - balanslaşdırılmış siyasi kurs

Zahid Oruc: "Dövlət başçısının yürütdüyü xarici siyasət strategiyası Azərbaycana qəti tələb kimi məsələlərin qarşısını alır"

yazısı səh.3-də

Gürcüstan uğrunda yeni Rusiya-ABŞ qarşıdurması gözlənilir

yazısı səh.4-də

Problemlili kreditlər məsələsinin həlli üçün imkan

yazısı səh.7-də

Azərbaycan Dubayda Ticarət Evi açacaq

yazısı səh.6-də

Merkeli Cənubi Qafqaza gətirən maraqlar...

yazısı səh.9-də

BŞİH-dən yeni layihə: Bakı tullantılardan təmizlənəcək

yazısı səh.10-də

"Suriya ermənilərini Qarabağda saxlamaq mümkün olmayacaq" - politoloq

yazısı səh.11-də

İstirahət mövsümü bitdi - paytaxt yenə tıxaca təslim olacaqmı...

yazısı səh.10-də

Türkiyə-Rusiya yaxınlaşması böyük sülhü də yaxınlaşdırır bilər - gözlənti

yazısı səh.11-də

ABŞ-AB gərginliyi Türkiyənin Birliyə üzvlüyünü tezləşdirməyəcək, ancaq...

yazısı səh.14-də

Klassik avtomobil həvəskarları: "UAZ"ı, "Volqa" sını, "06" -sı olan məşhurlar

yazısı səh.12-də

FRANSA SİLAHLARI AZƏRBAYCANA GƏTİRİLİR - İRƏVANIN "QORXULU RÖYASI" ÇİN OLUR

Gələn ay Bakıda keçiriləcək növbəti hərbi sərgiyə fransız şirkətləri də qatılacaq; Azərbaycan həm də qabaqcıl Avropa ölkələri hesabına silah təchizatını şaxələndirir; **rusiyalı tanınmış politoloq:** "Erməni işğalı o vaxt sona çatacaq ki..."

yazısı səh.8-də

Qərbi Əli Kərimlini niyə bitirdi - sensasion iddialar və bilgiler

Angela Merkelin Bakıdakı təmaslarında AXCP sədrinin adamlarından heç kimlə görüşməməsi boşuna deyilmiş; İran və Rusiya ilə gizli əlaqələr Avropa təsisatlarında Kərimliyə bağlı birmənalı rəy formalaşdırıb

yazısı səh.5-də

**Elmar Vəliyev
görevinə
dönəcəkmə...**

yazısı səh.5-də

**Abbas Abbasovun
oğlunun
saxlanılmasının
arxasında
gizlənən sirlər**

yazısı səh.6-də

**Fəzail Ağamalı:
"İnsanlar
TV-lərdə yeni
fikirlər, yeni
səmalar görmək
istəyir"**

yazısı səh.12-də

Şamaxıda "ASAN xidmət" mərkəzi tikiləcək - Prezident sərəncam imzaladı

Prezident İlham Əliyev Şamaxı rayonunda "ASAN xidmət" mərkəzinin layihələndirilməsi və tikintisi haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncamda qeyd olunur ki, Şamaxı rayonunda "ASAN xidmət" mərkəzinin layihələndirilməsi və tikintisi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 22 yanvar tarixli 3593 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü"nün 1.52.4-cü yarımbəndində göstərilmiş məbləğin 5,0 (beş) milyon manatı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinə ayrılıb.

Nazirlər Kabinetinə bu sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etmək, Maliyyə Nazirliyinə bu sərəncamda göstərilən məbləğdə maliyyə təminatını təmin etmək tapşırılıb.

Azərbaycanın səfirlik və konsulluqlarına yeni hüquq verildi

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 25 may tarixli 408 nömrəli fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Səfirliyi haqqında Əsasnamə" də dəyişiklik edilməsi barədə fərman imzalayıb.

Trend-in məlumatına görə, dəyişikliyə əsasən "Azərbaycan Respublikasının Səfirliyi haqqında Əsasnamə"yə aşağıdakı məzmununda 10.7-2-ci bənd əlavə edilir:

"10.7-2. xarici ölkədə yaşayan əcnəbilərə və vətəndaşlığı olmayan şəxslərə, xarici ölkədə daimi yaşayan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarına, xarici ölkədə fəaliyyət göstərən hüquqi şəxslərə elektron imza sertifikatının verilməsini təmin edir;"

Dövlət başçısının digər fərmanı ilə "Azərbaycan Respublikasının Konsulluğu haqqında Əsasnamə" də dəyişiklik edilib.

Dəyişikliyə əsasən "Azərbaycan Respublikasının Konsulluğu haqqında Əsasnamə"yə aşağıdakı məzmununda 14.20-1-ci bənd əlavə edilir:

"14.20-1. xarici ölkədə yaşayan əcnəbilərə və vətəndaşlığı olmayan şəxslərə, xarici ölkədə daimi yaşayan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarına, xarici ölkədə fəaliyyət göstərən hüquqi şəxslərə elektron imza sertifikatının verilməsini təmin edir;"

Türkiyədə qızqacırma qanla bitdi: üç ölü, dörd yaralı

Türkiyədə Hatay vilayətinin İsgəndərün rayonunda qızqacırmağa görə iki ailə arasındakı gərginlik davaya çevrilib. Oxu.Az-ın "Habertürk"ə istinadən məlumatına görə, davada üç nəfər ölüb, dörd nəfər yaralanıb.

Hadisə dünən axşam, saat 22:00 radələrində Aşkarbəyli məhəlləsində baş verib. İddiaya görə, H.Y. bir müddət əvvəl evlənmək məqsədilə K.O.-nu qacırıb. K.O.-nun qardaşı İsa O. Aşkarbəyli məhəlləsinə gedərək, H.Y. ilə dalaşmış. Bu zaman H.Y.-nin qardaşı Əli Y. ilə atası İsmət Y.-ni vurub.

H.Y.-nin qardaşı Mustafa Y. və Məhəmət Y. ilə yanaşı, H.Y. və H.G. yaralanıb, K.O.-nun qardaşı İsa O. isə çıxan silahlı davada vurulub.

İsmət Y. və İsa O. hadisə yerində ölüb. Əli Y. isə qaldırıldığı xəstəxanada həyatını itirib.

Yaralıları xəstəxanaya yerləşdirilib. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

"Türkiyə və Rusiya ilə strateji tərəfdaşlıq Al-nin təhlükəsizliyi üçün vacibdir" - Makron

"Uzunmüddətli perspektivdə Avropa Rusiya və Türkiyə ilə əlaqələr olmadan qura bilmərik".

"Report" TASS-a istinadən xəbər verir ki, bunu Fransa prezidenti Emmanuel Makron Parisdə fransız səfirləri qarşısında çıxış edərkən deyib.

Fransa prezidentinin sözlərinə görə, Avropa İttifaqı (Al) Rusiya və Türkiyə ilə yalnız strateji tərəfdaşlıq çərçivəsində əlaqələr qurmalıdır: "Bu ölkələr Al-nin kollektiv təhlükəsizliyi üçün vacibdir. Onları Avropaya birləşdirmək lazımdır. Çünki onların Avropa ilə birgə tarixi var.

Gələcəyimizi birlikdə qurmaq üçün vacibdir. Biz diplomatik, hərbi, mədəniyyət, təhsil, milli və Avropa nəhəngi kimi olmalı və həmişə vasitəçi kimi çıxış etməliyik".

Bundan əlavə, o qeyd edib ki, Fransa beynəlxalq münasibətlərin həllində vasitəçi rolunu oynamaq lazımdır.

Bakıda əməkhaqqını ala bilməyən 4 fəhlə intihara cəhd etdi

"Xətai life" tikinti şirkətinin 4 əməkdaşı intihara cəhd edib.

"Report"un hadisə yerində olan əməkdaşının məlumatına görə, fəhlələr şirkətin Süleyman Vəzirov küçəsi-17 ünvanında inşa etdirilən yaşayış binasının üst hissəsinə çıxaraq özlərini yerə atacaqlarını bildiriblər. Onlar bu addımı əməkhaqlarının verilməməsi ilə izah edib.

Hadisə yerinə gələn Fövqəladə Hallar Nazirliyinin işçiləri intihara cəhd edən şəxsləri bu fikirdən dəşindirərək aşağı düşürüblər.

Hadisə yerinə tikinti şirkətinin əməkdaşı da gəlib.

15 yaşlı yeniyetməni öldürüb qaçan çoban tutuldu

Füzuli rayonunun Böyük Bəhmənli kəndində fermada 15 yaşlı Tumas Musayevi odlu silahla qətlə yetirən Əli Məmmədov hadisədən sonra qaçıb gizləniib.

Füzuli Rayon Polis Şöbəsinə "Report"un Qarabağ bürosuna verilən məlumatına görə, kecirilən əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində çobanın yeri müəyyən edilərək saxlanıb. Ə.Məmmədov istintaqa təhvil verilib.

Onun barəsində rayon prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 120-ci (Qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, istintaq aparılır.

Narkotiklə bağlı cinayətləri əsasən bu şəxslər edir...

2018 -ci ilin yanvar-iyun aylarında Azərbaycanda qeydə alınmış 12 844 cinayət hadisəsinin 1813-ü və ya 14,1 faizi narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə əlaqədar olub.

Dövlət Statistika Komitəsindən verilən məlumata görə, onların 58,2 faizini satış məqsədi olmadan qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri şəxsi istehlak miqdarından artıq miqdarda əldə etmə, saxlama, hazırlama, emal etmə, daşıma, 33,2 faizini eyni hərəkətləri müvafiq qanunla müəyyən edilməyən qaydada satış məqsədilə etmə, habelə bu maddələri istehlak etmə, göndərmə və satma, 6,5 faizini qanunsuz olaraq tərkibində narkotik maddələr olan bitkiləri kultiyasiya etmə, 2,1 faizini isə güclü təsir edən və ya zəhərli maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı cinayətlər təşkil edib.

Narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı cinayət törətmiş 1227 nəfərin 87,2 faizini heç yerdə işləməyən və oxumayanlar, 38,4 faizini əvvəllər də cinayət məsuliyyətinə cəlb edilmiş şəxslər təşkil edib. Cinayət törədənlərin 0,3 faizi yetkinlik yaşına çatmayanlar, 7,3 faizi 18-24 yaşlı, 13,3 faizi 25-29 yaşlı gənclər, 79,1 faizi isə 30 və yuxarı yaşlı şəxslər olub.

2018-ci ilin yanvar-iyun aylarında müsadirə edilmiş 1441,9 kiloqram narkotik maddələrin 674,5 kiloqramını heroin, 508,8 kiloqramını mariyuana, 198,9 kiloqramını tiryək, 44,4 kiloqramını həşiş, həşiş yağı və qətranı, 15,3 kiloqramını isə digər narkotik və güclü təsiredici vasitələr təşkil edib.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

9196 nəfər peşə təhsili müəssisələrinə qəbul olunub

2018-2019-cu tədris ili üzrə "ASAN peşə" layihəsi çərçivəsində peşə təhsili müəssisələrinə sənəd qəbulu başa çatıb.

Təhsil Nazirliyindən "Report"a verilən məlumata görə, 11 017 nəfər qeydiyyatdan keçib.

Dövlət peşə təhsili müəssisələrinə qəbul şəhadətnamə və ya attestat üzrə müvafiq fənlərin orta balı nəzərə alınmaqla müsabiqə yolu ilə ödənişsiz formada həyata keçirilib. 9196 nəfər müsabiqəni müvəffəqiyyətlə keçərək peşə təhsili müəssisələrinə qəbul olunub.

Müsabiqənin nəticələri barədə məlumat Təhsil Nazirliyi və Peşə Təhsili üzrə Dövlət Agentliyinin rəsmi internet sahifələrində yerləşdirilib.

İxtisas seçimindən uğurla keçən şəxslər təhsil haqqında sənədin əslini, tibbi arayış, şəxsiyyət vəsiqəsini (surəti), 3x4 sm. ölçüdə 4 ədəd fotosəkil, hərbi mükəlləfiyyət barədə sənəd (hərbi mükəlləfiyyətlilər) və güzəştli şərtlərlə qəbul edilən şəxslər üçün müvafiq təsdiqedicilik sənədi avqustun 31-dək qəbul olunduqları peşə təhsili müəssisəsinə təqdim etməlidirlər.

Təhsil Nazirliyi və "ASAN xidmət" in birgə həyata keçirdiyi "ASAN peşə" layihəsinin əsas məqsədi dövlət ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbulun rahatlığını və obyektivliyini təmin etməkdir.

Bakıda 9 min manat oğurlayıb İstanbula qaçmaq istədi

Həydər Əliyev adına Bakı Beynəlxalq aeroportunda ölkədən qaçmaq istəyən Azərbaycan vətəndaşı Teymur Quluzadə saxlanılıb.

Xətai Rayon Polis Şöbəsinə Oxu.Az-ə verilən məlumata görə, T.Quluzadə Bakı-İstanbul reysi ilə Türkiyəyə getmək istəyərkən tutulub.

T.Quluzadə böyük məbləğdə pul oğurlamaqda ittiham edilir. O, Xətai rayonu ərazisində özge avtomobilədən doqquz min manat oğurlayarkən müşahidə kamerasına düşüb.

Saxlanılan şəxs artıq günahını etiraf edib.

Azərbaycanın yerləşdiyi bölgə və onun ətrafında geosiyasi mübarizə artıq xeyli vaxtdır kəskin fazaya keçib. ABŞ-İran qarşılıqlı mübarizəsi, ABŞ-Rusiya münasibətlərindəki gərginlik, Türkiyə-Amerika münasibətləri bölgəni dünyanın siyasi müharibə gedən bölgəsinə çevirib. Bir çox siyasətçilər hələ bu prosesin ilk vaxtlarında həyəcanlı şəkildə bildirdilər ki, Azərbaycana seçim etmək şərti qəti şəkildə qoyulacaq-məsələn, Rusiya Azərbaycan qarşısında qəti tələb qoyacaq ki, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına, Avrasiya İqtisadi Birliyinə qoşulsun. Yaxud da ABŞ Azərbaycanı İrana qarşı proseslərdə aktiv iştirak tələbini edəcək və sair. Sevindiricidir ki, hələ bu proqnozlar reallaşmayıb-Azərbaycan qarşısında qəti tələb qoyulduğu müşahidə edilmir. Azərbaycan bütün tərəflərlə normal münasibətlərdədir. Bəs, Azərbaycan prezidenti bölgədəki bu qədər gərgin geosiyasi münasibətlərin hökm sürdüüyü bir vəziyyətdə buna necə nail ola bilib?

Deputat Zahid Oruc "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, bu gün bizim yerləşdiyimiz məkana Türkiyə-Amerika münasibətlərindən, İran-Amerika münasibətlərindən, Rusiya ilə Qərbi arasındakı savaştan və yaxud da postsovet məkanındakı qarşıdurmalardan böyük təhlükələr ixrac olunur. Bunu görməmək mümkün deyil:

Prezident İlham Əliyevin böyük uğuru-balanslaşmış siyasi kurs

Zahid Oruc: "Dövlət başçısının yürütdüyü xarici siyasət strategiyası Azərbaycana qəti tələb kimi məsələlərin qarşısını alır"

"Təbii ki, Moskva da istəyirdi biz onun səngərində Qərbi doğru atəş açmaq, iqtisadi partnyorluğumuzu yalnız Kremli periferiyasında quraq, onun hərbi, siyasi birliklərində yer alaq. Türkiyə də oxşar istəklərdə bulunardı və öz arqumentlərinə görə haqlı olardı,

tarixi səbəblər, milli və digər amillərdən çıxış edərək böyük bir türk qovşağının yaradılması üzərində addımlar atıla bilərdi. Eləcə də İran müxtəlif tarixi səbəblərdən Azərbaycanı öz cəbhəsində görməyə çalışardı və yəqin ki, bu yöndə də bağlı qapılar arxasında dövlət

rəhbərinə təkliflər, müraciətlər edilməkdədir. Lakin İlham Əliyevi bir dövlət başçısı kimi, ondan da bir az irəli bölgədəki prosesləri diqqət mərkəzində saxlayan lider kimi xarakterizə edən başlıca keyfiyyətlər ondan ibarətdir ki, o, həmişə çalışıb ki, münasibətlərdə etibarlılığı əsas götürsün, müxtəlif ittifaqlara və bloklara qoşulmadan Azərbaycanın maraqlarını sürdürsün. Burdan başqa bir nəticə də doğa bilərdi ki, biz əgər həqiqətən də yalnız bir qütbə yuvarlanmış olsaq, məsələn, həтта hamının arzuladığı Türkiyə ilə vahid ittifaq qurulsay biz bölgədəki daşları necə yerindən tərpətdiyimizin fərqində olmalıyıq. Ona görə də obrazlı şəkildə mən belə deyirdim ki, Azərbaycan-Rusiya münasibətləri heç vaxt indiki qədər yaxşı olmayıb, Rusi-

ya-Ermənistan münasibətləri heç vaxt indiki qədər pis olmayıb. Türkiyə-Rusiya münasibətləri heç vaxt indiki qədər yaxşı olmayıb. İran-Azərbaycan münasibətləri heç vaxt indiki qədər normallaşma səviyyəsinə gəlib çatmayıb. Bütün bunlar İlham Əliyevin xarici siyasət uğurlarıdır. Bütün bunlarla yanaşı bizim Qərblə də münasibətlərimiz inkişaf etməkdədir. Almaniyə kansleri Angela Merkelin İlham Əliyevin prezidentliyinin dördüncü dövründə Cənubi Qafqaza səfərində Azərbaycanı Almaniyənin ən mühüm iqtisadi tərəfdaşı adlandırması da üzərində xüsusi vurğu ediləcək bir bəyanatdır".

Deputat qeyd etdi ki, bizə təzyiqlər, tələblər hər gün edilir. Ancaq Azərbaycan dövlətinin başçısının tutduğu xətt, yü-

rütdüyü xarici siyasət strategiyası Azərbaycana münasibətdə qəti tələb kimi məsələlərin ortaya qoyulmasının qarşısını alır: "Bizim ölkəmizi satelit kimi təsəvvür etmək mümkün deyil. Azərbaycan hər hansı bir dövlətin forpostuna çevrilməyi ağılına gətirmir. Azərbaycan öz mənafehləri üçün yarada bildiyi qövsü əldə hər zaman qoruyub saxlamalıdır. Hazırda İlham Əliyevdən başqa heç bir siyasi qüvvənin imkanları yoxdur ki, bu şərait təmin edə bilsin. 1993-cü ilə qədərki hakimiyyətlərin nümayəndələri tez-tez qeyd edirdilər ki, onlara qarşı xaricdən təxribatlar, geopolitik seçim təzyiqləri mövcud idi və həтта bu təzyiqləri hərbi formada da həyata keçirirdilər, bu üzərindən onların iqtidarları uzunömürlü olmadı. Burada sualı olunur ki, bəs 1993-cü ildən sonrakı dövrlərdə hərbi çevriliş cəhdləri, təxribatlar dayanmışdı məgər? Cavab bundan ibarətdir ki, şübhəsiz hər bir hakimiyyətin gücü həm də regional maraqların beynəlxalq siyasi axınlarla uzlaşmasını tapmaqdır. Başqa tərəfdən də əgər müxtəlif dövlətlər arasında qlobal savaş gedirsə, burada impulsun dəqiq əldə saxlamağı bacarmaqdır. O cəhətdən cənab İlham Əliyev sözün həqiqi mənasında böyük bir regional liderdir. Ən azı həm də ona görə ki, bu bölgədən sabitlik digər məkanlara transformasiya olunur".

Etibar SEYİDAĞA,
"Yeni Müsavat"

Makkeyn demokrat idimi..

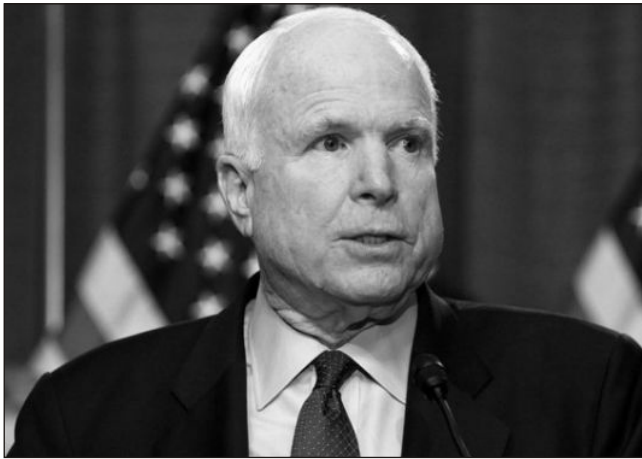
Dünyasını dəyişən qalmaqallı senatorla bağlı fikirlər müxtəlifdir

Amerikanın respublikaçı senatoru, prezidentliyə keçmiş namizədi Con Makkeyn öldündən sonra onun siyasi keçmişi ilə bağlı müzakirələr açıqlanıb.

Belə fikirlər var ki, 10 il öncəki prezident seçkilərində demokrat rəqibi Barak Obamaya C.Makkeyn uduzmasaydı, bu gün dünya tamamilə fərqli vəziyyətdə olardı. Eyni zamanda, dünya demokratiyasının "ağsaqqallarından" sayılan Makkeynin gerçəkdən demokrat olub-olmaması dərindən tartışılır.

Azərbaycanda da onunla bağlı fikirlər birmənalı deyil.

Politoloq Şahin Cəfəri onunla bağlı bildirdi: "2008-ci ildə Obama deyil, Makkeyn prezident seçilsə, əminəm ki, dünya başqa cür olardı. Obama seçildə Rusiya-Gürcüstan müharibəsi yenidən baş vermişdi. Lakin yeni ABŞ prezidenti avroatlantik inteqrasiya siyasətinə görə Putinin qəzəbinə tuş gəlmiş Gürcüstanı dəstəkləmək, Rusiyani isə cəzalandırmaq əvəzinə, mənasız və sonradan iflasla nəticələnen "reset" siyasəti ilə Moskvanı mükafatlandıraraq, onu daha da cəsarətləndirdi. 2013-cü ildə isə Suriya ilə bağlı özünün elan etdiyi "qırmızı cizgi"yə əməl etməyərək acizliyini bir daha or-

taya qoydu və bununla Rusiyanın Ukraynaya qarşı hərbi müdaxiləsinə, Kırımın işğal və ilhaqına, Donbas fəlakətinə yaşıl işıq yandırmış oldu. Liberal və pasifist, Nobel sülh mükafatı laureatı, özünü ABŞ yox, Avstraliyanın rəhbəri kimi aparan Obama daha bərabər bir dünya qoyub getdi. Sərt, militarist Makkeyn dövründə ən azı Rusiya bu dərəcədə meydan oxuya bilməyəcəkdi. Makkeyn postsovet ölkələrinin müstəqilliyinə ciddi önəm verən və dəstəkləyən şəxsiyyət idi. Onun xarici siyasət vizyonuna yaxın mövqedə olan senatorlar, siyasətçilər ABŞ-da kifayət qədərdir, bu baxımdan Kremlin və kremlsevərlərin senatorun ölümündən sevinmə-

yə və rahatlaşmağa əsas yoxdur. Amma kəskin ideoloji qütbləşmənin mövcud olduğu Amerika cəmiyyətində Makkeyn kimi partiyalararası mübarizələrin, ideoloji cəbhələşmələrin fəvqündə dayanan bir şəxsiyyətə böyük ehtiyac var. Bu baxımdan ABŞ toplumu onun boşluğunu hər zaman hiss edəcək".

Jurnalist Emil Salamoğlu məsələyə tamamilə fərqli yanaşır. O, paylaşdığı statusda dolayısı ilə C.Makkeynini demokrat hesab etmədiyini göstərib: "Əl-Bağdadi ilə fotosu yayılan, Ukraynada Maydanda qam-burger paylayan, Vyetnamda əsgər olduğu zaman əhalinin üzərinə kaset bombası atan, siyasətə qatıldıqdan sonra

ABŞ-in Əfqanıstan, İraq müdaxiləsinə haqq qazandıran, Əfqanıstanda SSRİ-yə qarşı vurulan islamçı qruplaşmalara silah verilməsinə tərəfdar olan, Qəddafinin küçədə döyə-döyə öldürülməsini Hillari Klintonla birgə gülərək izləyən, ABŞ-da ölüm cəzasının qatı tərəfdarı olan, İŞİD-i Rusiyadan daha progressiv hesab edən senator Con Makkeyn öldü, öldü, öldü... Bir adamın əli həyatı boyunca daha nə qədər insanın qanına bata bilirdi görəsən? Bütün bunlara baxmayaraq, bir mələk kimi təqdim edildi".

AĞ Partiya başkanı Tural Abbaslı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bunları dedi: "Hansısa siyasətçiyə beynəlxalq səviyyəli demokrat deyilməsinin əleyhinəyəm. Çünki siyasi fəaliyyətdə demək olar ki, hər şey nisbidir. Yeni biri üçün demokrat sayılan digəri üçün cəlad və qaniçən hesab oluna bilər. Necə ki Con Makkeyn. Onu ukraynalılar və ya gürcülər demokrat hesab edə bilər, ancaq Amerikadan minlərlə kilometr kənarda başlarına bomba yağdırılan Vyetnam xalqı onu qaniçən ordunun cəladı kimi görür. Ümumiyyətlə isə, son illərdə də bariz şəkildə görüldüyü kimi heç bir "demokratiyanın beşiyi" sayılan dövlətlər üçün

əsas məsələ beynəlmiləl insan haqları yox, şəxsi dövlət maraqları öndə gəlir. Yeni istənilən siyasətçi üçün əsas onun təmsil etdiyi dövlətin maraqlarıdır, nəinki başqa bir ikinci dövlətin. Bizim müxalifətin Makkeynə olan bu münasibəti daha çox onun hər zaman Rusiyaya qarşı etdiyi bəyanatlarla gördür. Guya Makkeyn regionda və dünyada demokratiyanın qalib gəlməsi üçün mü Rusiyaya qarşı belə sərt mövqedə idi? Qətiyyətin yox. O Amerikanın regiondakı və dünyadakı maraqları üçün çalışırdı və ölənə qədər də çalışdı. Onun demokrat cəngavərliyi əgər səmimi idisə, niyə neftlə zəngin olan və ABŞ regiondakı əsas müttəfiqləri və həтта ştatları belə sayıla biləcək avtoritar, ərəb monarx rejimləri ilə vuruşmurdu? Çünki Amerika üçün "demokrat" və ya "diktator" yox, mənim Amerikanın dostu diktator və düşməni diktator anlayışı var. 2008-ci ildə o, ABŞ-in prezidenti seçilsəydi belə nəyinsə indikindən fərqli olacağını qətiyyətin düşüncümürəm. Heç kəsə sırr deyil ki, Amerika kimi ölkələrdə idarəçilik daha çox oradakı siyasi və hərbi sistemdən asılıdır, nəinki bu və ya digər siyasi şəxslərdən. Makkeynin zəif Amerikanın siyasi səhnəsində kifayət qədər çəkisi var idi. İstəsəydi qədrini göstərsəydi, ancaq görüldüyü kimi o da digər amerikalı siyasətçiləri kimi ancaq və ancaq öz ölkəsinin maraqlarını güddü. Odur ki, Azərbaycanda guya ki, "böyük demokrat"ın vəfatından kədərləndiklərini

hayqıran "demokratlarımızın" harayı mənə səmimi gəlir. Şəxsən mənim üçün Con Makkeyn minlərlə amerikalı siyasətçilərdən biri idi və Allahın verdiyi ömrünü başa vurdu. Bu qədər sadə".

VİP sədri Əli Əliyev isə bildirdi ki, Con Makkeyn sıradan olan siyasətçi deyildi: "ABŞ siyasi elitasında onun öz rəfi var idi. Belə ki, Makkeyn ABŞ-in qüdrəti uğrunda mübarizə aparsa da, paralel olaraq anti-kommunist mövqelə idi. Qətiyyətin yox. Görünür, iştirakçısı və veteranı olduğu Vyetnam müharibəsi onun siyasi doğrularına həlledici təsir göstərmişdi. Keçmiş senator vəsiyyətində Trampın öz dəfnində iştirakını arzu etməyib. Fikrimcə, bu istək indiki prezidentin Rusiya ilə ehtimal olunan əlaqələri ilə bağlıdır. Makkeyn, mənə görə, daha çox anti-rus idi. O Putinin davranışında daha çox qırmızı QQB generalı görür, addımlarını SSRİ-nin bərpası kimi qiymətləndirirdi. Makkeyn Ukraynanın Maydan hərəkatının dəstəklənməsindən xanım Nulanda birgə yaxından iştirak etmişdi. Son günlərinə qədər Rusiyanın keçmiş SSRİ və Şərqi Avropa ölkələrinin Kremlin təhlükəsindən xilas olması üçün aktivlik nümayiş etdirib. Makkeyn bizim münasibət bu aspektdən dəyərlənməlidir. Kim ki, müstəqilliyimizin davamlı olmasını istəyirsə, Qarabağın işğalda qalmasında şimal qonşumuzun rolunu aydın görürsə, Makkeyni dost bilməli, əksini düşüncələr mərhumi sevilməməlidir. Mən bircilərin sırasındayam".

Cavansir ABBASLI,
"Yeni Müsavat"

Aİmaniya kansleri Angela Merkelin ötən şənbə günü Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyəti fəalları ilə görüşü sosial şəbəkələrdə müzakirə mövzusunda çevrilib. Musavat.com xəbər verir ki, bəlli bir qrupun etirazları xüsusən heyətdəki şəxslərlə bağlıdır. Görüşlə bağlı mediaya geniş açıqlama verməməsi də səslənən iradlar sırasında olub. Məsələnin maraqlı detallarından biri də budur ki, irad bildirenlərin hamısı AXCP sədri Əli Kərimlinin tərəfdarlarıdır.

Məsələn, bir zamanlar "Azadlıq" qəzetinin rəhbəri olan Rövşən Hacıbəyli statusunda aşağıdakıları yazıb: "...Yaxşı olardı ki, görüşə dəvət olunan fəallar Merkel xanımın nədən danışdığını, ona ölkəmizlə bağlı hansı informasiyaları verdiklərini açıqlasınlar; həm söz-söhbətə son qoyular, həm də dəvət edilənlərin həqiqətən buna, yəni vətəndaş cəmiyyətini təmsil etməyə haqlar olduğu bilinər. Çünki xeyli vətəndaş cəmiyyəti fəali bu gün həbsdədir, ora gedənlər həm də onların təmsilçiləridir. Bu səbəbdən şəffaflığa ehtiyac var. Əks halda onları kimlərin nə üçün seçdiyinə şübhələr qalacaq..."

P.S. Etiraf edirəm ki, fəalları heç də hamısını tanımadım (ya onların fəallığına şübhə var, ya da bizim)".

Mühacir jurnalist, "Azadlıq" qəzetinin müxbiri olmuş Fikrət Hüseynli də heyətə öz etirazını aşağılayıcı şəkildə bildirib: "Daha heç nə. Merkel xanım vətəndaş cəmiyyəti adıyla belə bir görüş keçirib gələcək xəritəni bəlli etdi. Müxalifət liderliyində də varislik davam edəcək. İsa Qəmbəri Turqut Qəmbər əvəz edəcək. Jurnalistika Xədicə İsmayıl kimi ölkəni tərk edə bilməyəcək. Qeyri-hökumət təşkilatları da Əvəz Həsənov, Şəhla İsmayıl kimi dişsiz olacaq."

Yox cənablar, biz bu rüsvayçı durumu dəyişəcəyik. Şəxsən bir azərbaycanlı olaraq bu görüşü ayıb sayıram. Və əminliklə bildirirəm ki, bu cür düzəni pozacağıq. Buna əmin olun..."

Bu etirazlardan xəbər tutan görüş iştirakçılarından Nida Vətəndaş Hərəkatının təmsilçisi Turqut Qəmbər isə görüş barədə status yazıb və orada baş verənlərlə bağlı məlumat yayıb: "Bu gün Almaniyanın Kansleri

Angela Merkelə görüşdə mən də Nida Vətəndaş Hərəkatının təmsilçisi və vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndəsi (halbuki özümü daha çox siyasi fəal hesab edirəm) kimi iştirak etdim. Mən əsasən siyasi məhbuslar, insan hüquqlarının durumu və ölkədəki siyasi durumla bağlı mülahizələrimi paylaşdım. Görüşdə eyni zamanda Qarabağ münaqişəsi, gender məsələsi, korrupsiya və s. problemlər müzakirə olundu.

Düşünürəm ki, Almaniya kimi ölkənin rəhbərinin Azərbaycana səfər etməsi və burada vətəndaş cəmiyyəti ilə görüşməsi müsbət hadisədir. Eyni zamanda düşünürəm ki, Qərb ölkələrinin rəhbərləri Azərbaycana səfər edəndə siyasi müxalifətlə də görüşməlidirlər. Görüşün baş verməsi faktı əhəmiyyətlidir, ancaq unutmamalıyıq ki, Azərbaycanın nicatı, xilası və gələcəyi elə Azərbaycan xalqının öz əlindədir".

Sosial şəbəkədəki müzakirələr zamanı etiraz və suallar həm də REAL sədri İlqar Məmmədovun həmin görüşdə iştirak etməməsi ilə bağlı idi. Amma görüş iştirakçıları bildirdilər ki, İ.Məmmədov siyasi partiya lideridir və bu görüş siyasətçilərlə yox, vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələri ilə keçirildi.

Bu, görüş baş verən gün sosial şəbəkədə səslənən etirazlar idi. Amma sonrakı günlər də görüş heyəti ilə bağlı mübahisələr sənəgimədi. Görüşdə iştirak edənlərdən "Şərq Tərəfdaşlığı" Programının Vətəndaş Cəmiyyəti Forumunun Azərbaycan üzrə koordinatoru, Humanitar Tədqiqatlar Cəmiyyətinin sədri, konfliktoloq Əvəz Həsənov bildirdi ki, iki gündür facebookda Angela Merkel ilə görüş ətrafında fikir mübadiləsinin belə formaya salınması adamda təəssüf doğurur: "Görüşün mahiyyətindən yazmaq əvəzinə başlayıblar iştirakçıları müzakirə etməyə. Bu cür yanaşma ilə hara gedəcəyik? Niyə hər kəs öz işi ilə məşğul olmur? Niyə hər kəs verəcəyi töhfə haqqında fikirləşmir? Mənalı üçün Fikrət Hüseynli bu görüşdə iştirakı ayıb sayır. Belə şeyləri heç zaman deməsəm də, onun Kiyevdə saxlanılması hadisəsində Bakıda oturub Almaniya'dan olan və Kiyevə gələn jurnalistlərin onunla maraqlanması və məhkəmə prosesini izləməsinə təşkil edəndə onu özümə ayıb sayırdım. Onu bir vətəndaş cəmiyyəti nümayəndəsinin edəcəyi iş sayırdım. İndi daha nə deyəsən".

Merkelin vətəndaş cəmiyyəti fəalları ilə görüşü aranı qatdı

Görüş heyəti kimlərdə və niyə etiraz doğurub?

Qadınlar Cəmiyyətinin sədri Şəhla İsmayıl da məsələyə sosial şəbəkə vasitəsilə münasibət bildirib. Deyib ki, Angela Merkel ilə olan görüş olduqca əhəmiyyətli idi: "Amma son 24 saat ərzində bu mövzunun məzmununa deyil, tərkibinə olan diqqət məni çox yordu. Deyirəm, insanlar qışqıqla çəkdikləri enerjini sevinməyə sərf etsəydilər, heç Kanslerin gəlişinin bu boyda önemi olmazdı... Bütün problemləri elə özümüzə həll edərdik. Görünür, görüşləri işlərin həcmi düşündüyümüzədən daha böyükdür".

"Rural" qəzetinin baş redaktoru Əvəz Zeynalı isə bu görüşü geniş təhlil edib. Yazıb ki, tərkiblə bağlı seçimi Almaniya səfirliyi, Almaniya tərəfi edib: "Kriteriyalar necə müəyyənləşib, onu bilərəm, heç qarşı da bilmərəm. Adam evinə Azərbaycan Vətəndaş Cəmiyyətinin bu simalarını dəvət edib, başqa müzakirəyə nə hacət? Guya başqa heyət getsəydi, ya da tərkib 5 yox, 15, lap 25 olsaydı nə dəyişəcəkdi ki?"

Ə.Zeynalı görüşdə iştirak edən vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrini bir-bir təhlil edib və onların hər birinin öz sahəsi üzrə problemləri Merkele çatdıracaq qədər peşəkar olması barədə fikrini bölüşüb.

Media hüququ üzrə ekspert Ələsgər Əhmədov isə görüşü

iştirakçıları ilə bağlı birmənalı fikirdə olmadığını yazıb: "Merkel ilə Azərbaycan vətəndaş cəmiyyətinin nümayəndələrinin görüşündəki foto diqqətimi çəkdi. Adını ilk dəfə eşitdiyim bir fəaldan vardı görüşdə. Mən də etmədim tənbəllik, Google-a dünyanın tarixdə belə birinin adı araşdırmaya verdim ki, görürəm mən bilgisizəm, yoxsa bu şəxsi VC təmsilçisi kimi seçib, təqdim edənlər? Maraqlı nəticə çıxdı. Bu şəxsin adı axtarışda cəmi 11 yerdə çıxdı. Çoxu da profillərdir."

Qeyd: Ola bilər ki, bu şəxs istedadlıdır, perspektivlidir, buna sözlüm yoxdur. Lakin Vətəndaş Cəmiyyətini təmsil etməsi üçün belə birinin seçilməsi çox qeyri-ciddi yanaşmadır. Xüsusilə son 4 ildə yaşanan problemlər kölgəsində...

Bəlkə elə Merkelin köməkçisi də bir axtarış etdi ki, görək bu şəxsin ölkədəki nüfuzu, fəaliyyəti, VC üçün hansı fədakarlığı olub, çıxan nəticə bu şəxsi görüşə seçənləri utandırmayacaqmı?

O görüşdə həqiqətən VC-nin mövqeyini istəyirdilər-sə, heç olmasa bu sahədə azadlığı ilə bədalə ödəyən, İntiqam Əliyev, Rəsul Cəfərov, Anar Məmmədli, Mehman Əliyev kimi həqiqətən bu sahədə problemləri bilən və onlardan çıxış yolu göstərə bilən şəxslər olmalı idi".

Sevinc TELMANQIZI, "Yeni Müsavat"

Gürcüstan uğrunda yeni Rusiya-ABŞ qarşıdurması gözlənilir

Zəlimxan Məmmədli: "Gürcüstanda gedən proseslər Azərbaycana təsirsiz ötürülməyəcək"

Bu ilin oktyabrında Gürcüstan prezident seçkiləri keçiriləcək. Hazırkı Gürcüstan prezidenti Georgi Marqvelaşvili iddiaçı olmayacağı dəqiqləşib.

Marqvelaşvilinin özü namizəd olmayacağını bəyan edib. Ölkəyə girişi yasaqlanan Saakaşvili isə Gürcüstana gələcəyi təqdirdə baş nazir olacağını elan edib. Hazırda seçkilərin iki əsas namizədi var. Bunlar müxalifət düşərgəsindən olan David Bakradze və Qriqor Vaşadze.

Gürcüstan hakimiyyəti uğrunda Rusiya-Amerika qarşıdurmasının bu dəfə də yaşanacağı istisna deyil.

David Bakradze

Qriqor Vaşadze

"Borçalı" Cəmiyyətinin sədri, politoloq Zəlimxan Məmmədli "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Gürcüstana təkə Cənubi Qafqaz üçün deyil, postsovet məkənində da bir örnekdir: "Gürcüstan demokrati-

yanın üstün bir dəyər olduğunu təsdiqlədi. Bunun üçün Rusiya tərəfindən ərazi bütövlüyünə belə təcavüz oldu. Gürcüstana demokratiya bəxş edən Saakaşvili siyasətdən uzaqlaşmayıb və hazırda fəaliyyətini da-

vam etdirir. Bu seçkilərdə də onun adı öndə çəkilecek. Bidzina İvanişvili onun oyunlarını oynaya bilmədi. Sadəcə, Rusiyanın əli ilə Saakaşvili hakimiyyətdən getdi. Hazırda Gürcüstanda ölü bir iqtidar var. Bu hakimiyyət ömrünü baş vurub. Saakaşvilinin geri dönüşünə artıq ictimai tələbat var. Gürcü əhalisi də onun ölkəyə qayıdışını istəyir. Məlum platformanın bu seçkilərdə qalib gəlmə imkanları kifayət qədər yüksəkdir. "Güc birlikdədir" koalisiyasının namizədi, aydın mövqə ifadə edən Qriqor Vaşadzenin təmiz imici var. Ayrı-ayrı zamanlarda özünü təsdiq etmiş bir kadrdir. Baxmayaraq ki, Rusiya vətəndaşı idi, amma Kremlə münasibətlərin aydın-

laşması üçün aydın mövqə sergilədi və nəticədə Gürcüstan cəmiyyəti tərəfindən qəbul olunmasına stimül verdi. Diger tərəfdən, David Bakradze eyni komandanın üzvü olmasına baxmayaraq, demokratik namizədlər bu seçkilərdə mübarizə aparacaq. İndiki zamanda Saakaşvili komandasının qalib gəlmə şansları yüksəkdir. Onun xətti özü olmadan belə indiyə qədər hakimiyyətdə qalsaydı, indiki iqtidar daha gözəl layihələr həyata keçirəydi, fərqli bir mənzərəni müşahidə edə bilərdik. Amma İvanişvili hakimiyyəti yadda qalacaq bir yenilik edə bilmədi. Azərbaycana bu iqtidarı münasibətini isə zaman-zaman gördük. Azından İvanişvili hakimiyyətinin bu mənfiliyi ilə tarixdə daha çox qalacağını düşünürəm. Bizim millətin var olması onun üçün bir qorxu mənbəyi kimi görünür. Bunun da nəticəsində çox haqlı olaraq bizim millət o hakimiyyətin əleyhinə münasibət sergiləməkdədir. Ora gedişim yasaqlansa da, bu barədə kifayət qədər məlumatlıyam. Bizim bölgə olan Borçalıda Saakaşvili xəttinin ortalama 80 faizə qədər səsi var. Gələcəkdə Gürcüstan siyasətinin üst pillələrində təmsil olunacaq kadrlarımız artıq orada yetişməkdədir. Gürcüstanın qarşısında hazırda həll olunmalı olan çox ciddi işlər durur ki, bunun hə-

yata keçməsi üçün Saakaşvilini geri döndürü vacibdir".

Politoloq Rusiyanın Saakaşvilinin Gürcüstana geri dönməsinin qarşısını almaq üçün bütün gücü ilə çalışacağını da vurğuladı: "Kremli Bütöv Gürcüstan, Bütöv Azərbaycanın olmasının əleyhinə olan bir düşməndir. Bu sözləri təsadüfən demirəm. Rusiya Gürcüstandakı demokratik namizədlərin nüfuzunu aşağıya salmaq üçün əlindən gələni edəcək. Amma düşünürəm ki, artıq gürcü əhalisi 10-15 il əvvəlki deyil. Orada yetkin bir cəmiyyət var. Məhz bu cəmiyyət Rusiyanın cavabını vermək gücündə olacaq. Gürcüstanda gedən proseslər Azərbaycana təsirsiz ötürülməyəcək".

Z.Məmmədli Gürcüstan hakimiyyəti uğrunda Rusiya-ABŞ qarşıdurmasının yenidən yaşanacağını da qeyd etdi: "Rusiyanın qalib gəlmə şansları zaman-zaman azalır. Gürcüstan artıq sübut edib ki, itkilər hesabına olsa da, dünyaya inteqrasiyanın əsası demokratiyadır. Qarşıdurma açıq müstəvidə olmasa da, Qərb institutları və Rusiya mübarizələrini aparacaq. Burada Türkiyə də biganə qalmayacaq".

Cavansir ABBASLI "Yeni Müsavat"

Almaniya kansleri Angela Merkelin Güney Qafqaz turnesi başa çatdı. Merkel artıq öz ölkəsinə geri dönüb. Fəqət müzakirələr davam edir. Xanım Merkelin gəlişi Azərbaycan siyasətində burulğan yaradıb...

Onun ən çox müzakirə olunan görüşü bir neçə azərbaycanlı QHT rəhbəri ilə təmasıdır. Muxalifət düşərgəsində yeni qarşılıqlı ittihamların əsası qoyulub bu görüşdən sonra. Əli Kərimlinin hay-küyü dəstəsi facebookda elə bir tozanaq qoparıb ki, az qalsın Merkelin açıq rəngli pəncəyi çirklənsin. Görüşdə Kərimli cinahından kimsənin iştirak etməməsi AXCP düşərgəsində böyük qəzəb və ruh düşkünlüyü yaradıb. Görünür, Əli Kərimlinin özü və tərəfdarları Qərbin gözündən düşmələrinin fərqindədirlər. Ona görə də ciğallıq və etiraz edirlər. "O qədər də ölmədik" demək istəyirlər.

Məsələni Əli Kərimli üçün arzuolunmaz edən amillərdən biri də Merkelə görüşdə İsa Qəmbərin oğlunun iştirak etməsidir. Ə.Kərimli yaqın ehtiyat edir ki, ictimai rəy birdən "Almaniya Turqut vasitəsilə İsa Qəmbərlə işləyir" qənaətinə gələr. Bu adam siyasi və bioloji ömrünü bu cür mənasız qənaətlərlə, proqnozlarla başa vuracaq belə getse. Çox həyəcanlanır, çox şübhələnir, çox narahat olur. Anlamır ki, Merkel hətta onun özü ilə görüşsə də bu, nəyisə dəyişdirməyəcək...

Yalnız burada bəzi qənaətlərimizi və məlumatlarımızı oxucu ilə bölüşmək istərdik. Məsələ burasındadır ki, Əli Kərimlinin narahatlığı boşuna deyil. Bəzi iddialara və bilgilərə görə Qərb AXCP sədri ilə bütün

Qərb Əli Kərimlini niyə bitirdi - sensasion iddialar və bilgiler

Angela Merkelin Bakıdakı təmaslarında AXCP sədrinin adamlarından heç kimlə görüşməməsi boşuna deyilmiş; İran və Rusiya ilə gizli əlaqələr Avropa təsisatlarında Kərimliyə bağlı birmənalı rəy formalaşdırıb

münasibətləri dondurub. Onun İrana bağlı radikal qruplaşmaları başına yığması Avropanın ölkələri ilə maraqlanan bezi dairelərinə narahatlıqla izlənilir. Bunun üstündən də Moskvadan Ə.Kərimliyə hər ay stabil şəkildə pul gəlməsi deyilənə görə son damla olub. Məlumatlı mənbələrin dediyinə görə,

Ə.Kərimlinin İrandan, Rusiyadan pul alması, dəstək görməsi Avropada qıcıq doğurub.

Dahası da var. Məlumatlara görə, Ə.Kərimli Qərb ölkələrinin Bakıdakı səfirliklərini bezdirib. Bildirilir ki, hər təmasda, hər görüşdə o, əsasən iki məsələni qabardır: 1. Xarici paspört məsələsi. 2. Qaynının

həbsdən buraxılması. Ə.Kərimli şəxsi məsələləri ilə Avropa siyasətçilərini, diplomatlarını əməllə bəzdirib, usandırır. Deyilənə görə, bu iki məsələni o qədər deyib ki, artıq səfirlik əməkdaşları öz aralarında onun bu deyinənliyini, israrını zarafat predmetinə çevirib güllürlər. Özüünü Azərbaycanın xilaskarı kimi gören, təqdim edən, alternativsiz muxalifət lideri rolunu oynadığını iddia edən bu adam belə bir gülünc duruma düşüb.

AXCP sədrinin kinli biri olması, intriqaya aşırı bağlılığı, avtoritar xüsusiyyəti, ən əsas da pula hərisliyi onu yaxından-uzaqdan tanıyan hər kəsə bəllidir. Onun bu xüsusiyyətləri heç şübhəsiz ki, Avropa siyasətçilərinə də bəlliləşməyə başlayıb. Bu cür intriqaçı, pulgiri, reket üsulu ilə xərəcə yağın, özünü bəyənmiş biri ilə qərblə siyasətçilərin, diplomatların müttəfiqliyi alınmaz. Üstəlik, yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, onun İran və Ru-

siya ilə əlaqələrinin olması da ciddi problemlər yaradıb. Hər kəsə aydındır ki, siyasətdə özünü Qərbçi kimi təqdim edib, İran və Rusiya ilə münasibətlər qurmaq, daha doğrusu, bu iki ölkədən gizli yollarla pul almaq heç bir siyasətçiyə uğur gətirməz. Ə.Kərimli tamahının və hiyləgərliyinin güdazına gedib. Qərb bu adamları əlaqələri kəsmək üzrədir.

Boşalan yeri isə doldurmaq lazımdır. Alternativ həmişə var, yaxud tapılır. Azərbaycanda xarici ölkələrin əmrində çalışmaq üçün növbəyə duran xeyli qruplar var. Uzun illərdi Avropa və ABŞ təşkilatları ilə demokratiya maskası altında əməkdaşlıq edən siyasətçilərin, QHT sədrlərinin, jurnalistlərin olduğu kimsəyə sirr deyil. Bu gün onlarla iş davam edir. Ə.Kərimlini narahat edən əsas amillərdən biri də budur. Hazırda Ə.Kərimli cinahı hər nə qədər toqquşmaq istəməsə də Xədicə İsmayılı özünün bir nömrəli rəqibi görünür.

Ə.Kərimli X.İsmayılın Qərbdəki əlaqələrinin miqyasını bildiyindən, onunla açıq savaştan həmişə çəkinib.

Amma Əli Kərimli üçün ən pis aqibət Xədicə İsmayılın İlqar Məmmədovla ittifaq qurması, eyni blokda yer alması olardı. AXCP sədrinin siyasi çıxışlığı bu ittifaqdan asılı olacaqdır.

□ **Azər AYXAN,**
"Yeni Məsəvat"

Elmar Vəliyev görəvinə dönəcəkm...

Onun Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə rəhbər gətiriləcəyi iddiaları da ortaya atılıb

Gəncənin sui-qəsdə məruz qalmış başçısı Elmar Vəliyevin 2 yeni videosu yayılıb. İlk yayılan videogörüntüdə Elmar Vəliyev masa arxasında əyləşərək sərbəst, kənar şəxsin köməyi olmadan nahar edir, televiziya nümayiş olunan seriala baxır. Yərə tökülən qida qırıntılarını yığıb süfrənin bir kənarına qoyur. Elmar Vəliyevin daha bir videosu "Medicalpark" klinikasının rəsmi sahifəsində yayımlanıb. Beyin-damar cərrahı Türker Kılıç bildirib ki, Elmar Vəliyev sağlamlığına tamamilə qovuşub. "Medikalpark" Türkiyədə tanınan, 26 xəstəxanaya özündə birləşdirən şirkətdir. Elmar Vəliyevi müalicə etmiş, ayağa qaldırılmış Türker Kılıç beyin-damar xəstəlikləri üzrə tibb aləmində tanınan isimlərdəndir. Yayılan videolardan sonra onun səhhəti ilə bağlı suallara demək olar ki, son qoyulub.

Hazırda isə açıq qalan sual Elmar Vəliyevin Gəncəyə icra başçısı olaraq görəvinə qayıdıb-qayıtmayacağı ilə bağlıdır. Elmar Vəliyevə qarşı törədilən qanlı aksiyadan sonra belə fikirlər dolaşır ki, icra başçısının iş yeri dəyişdiriləcək. Elmar Vəliyevin vəzifədə böyüdülməsi, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə başçı gətirilməsi haqda da iddialar dolaşmağa başlayıb. Daha əvvəllər də belə xəbərlər dövrüyə buraxılmışdı.

İndi yayılan iddia isə bundan ibarətdir ki, Elmar Vəliyev bir müddət Gəncə İcra Hakimiyyətinin başçısı

vəzifəsində qalacaq. Ümumilikdə isə Elmar Vəliyevin Bakı meri vəzifəsinə gətiriləcəyi haqda məlumatlar yeni deyil. Bu ilin aprelinde Nazirlər Kabinetinin yeni tərkibi formalaşdırılarkən Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı postu vakant vəzifəyə çevirilib. Uzun illər BŞİH rəhbəri olan Hacıbala Abutalıbov baş nazirin müavini postuna təyin olunub.

Həmin vaxtdan BŞİH-ə rəhbər təyinatı gerçəkləşdirilməyib. Bu il iyulun 16-da Səbəyel rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı

Eldar Əzizov vəzifəsindən azad edilərək Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının müavini postuna təyin olunub. Eldar Əzizov 2003-2011-ci illərdə Gəncə İcra Hakimiyyətinin başçısı olub. 2011-ci ildə Sumqayıta başçı göndərilmişdi. 4 il orada çalışandan sonra isə Bakının mərkəzi rayonuna - Səbəyelə icra başçısı təyin edilmişdi. 8 il Gəncə İcra Hakimiyyətinin başçısı olmuş Eldar Əzizovun təyinatı onu deməyə əsas verir ki, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə rəhbər vəzifəyə kadrlar ölkənin 2-ci böyük şəhərinə rəhbərlik etmiş məmurların arasından

seçilir. Bu baxımdan Elmar Vəliyevin hazırda vakant olan Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə başçı gətiriləcəyi inandırıcı görünür. Yevlax Şəhər Sovetinin deputatı kimi karyerasına başlayan Elmar Vəliyev Dövlət Gömrük Komitəsində rəis müavini, Yevlax şəhər icra hakimiyyətinin başçısı olub.

2011-ci ildən Gəncə şəhər icra hakimiyyətinin başçısıdır. Məlum olaydan sonra hakimiyyətin onu Gəncədə uzun zaman başçı olaraq saxlaması ehtimalı da böyük deyil.

□ **E.HÜSEYNOV,**
Musavat.com

İranda parlament nazirləri vəzifədən alır

Azərbaycan Milli Məclisinin belə bir səlahiyyəti varmı?

ABŞ sanksiyaları üzündən ciddi iqtisadi problemlər yaşayan İranda parlament ölkənin İqtisadiyyat nazirinə etimadsızlıq bildirərək, onu vəzifədən getməyə məcbur edib.

Parlament tərəfindən Məsud Kərbasiyana etimadsızlıq ölkədə iqtisadi böhranın qarşısının alınması üçün səylər

göstərilməsi cəhdləri fonunda baş verib. Məsud Kərbasiyan bank sistemində, vergilər sahəsində və ümumilikdə, iqtisadiyyatda yaranmış problemlərə görə nazir vəzifəsində fəaliyyətini davam etdirmək üçün parlamentdən etimad qazana bilməyib.

Bundan 3 həftə əvvəl isə ölkənin Əmək və sosial təminat naziri Əli Rəbiyevi də İran parlamentindən etimad qazana bilməyərək vəzifəsindən istefa verməli olmuşdu.

Beləliklə, cənub qonşumuzda parlamentin etimadsızlıq göstərməsi iki nazirin vəzifəsini itirməsi ilə nəticələnib. Azərbaycanda necə, Milli Məclisin hansısa nazirə etimadsızlıq göstərməklə vəzifəsindən getməsinə nail olması mümkündürmü? Milli Məclisin belə bir səlahiyyəti varmı? Suala cavab verən parlament üzvü Fazil Mustafa bildirdi ki, Azərbaycan parlamentinin nazirlərə münasibətdə etimadsızlıq göstərmək səlahiyyəti yoxdur: "Azərbaycan Milli Məclisinin belə bir səlahiyyəti yoxdur. Nazirləri ölkənin prezidenti təyin edir, vəzifədən azad edir. Bizdə yalnız Baş nazirə münasibətdə təyinat zamanı 3 dəfə prezidentin göndərdiyi namizədə etiraz etmək hüququ var".

Onu da qeyd edək ki, Azərbaycan Nazirlər Kabineti hər il Milli Məclis qarşısında öz bir illik fəaliyyətinə dair hesabat verir. Hesabatın müzakirəsi zamanı deputatların hansısa nazirin fəaliyyətini tənqid etmək səlahiyyəti var: "Ancaq ki, tənqid etmək olar. Bir də hökumətin hesabatının qənaətbəxş və ya qeyri-qənaətbəxş olduğuna dair qərar qəbul edilir. Bu da heç bir hüquqi əsas yaratmır. Yeni parlamentin hökumətlə bağlı ciddi bir səlahiyyətləri yoxdur".

□ **DÜNYA,**
"Yeni Məsəvat"

Baş nazirin sabiq birinci müavini Abbas Abbasovun oğlu Aydın Abbasov Azərbaycan gələrkən Heydər Əliyev Bakıya Beynəlxalq Hava Limanında Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən saxlanılıb. Məlumatı yayan azpolitika.info saytı sabiq deputat Aydın Abbasovun saxlanmasının Gəncə hadisələri ilə bağlı ola biləcəyi ehtimalını yazıb.

Bu günə qədər Aydın Abbasovun Gəncə hadisələrinə bağlılığı haqda hər hansı bir rəsmi məlumat yoxdur. Gəncə İcra Hakimiyyətinin başçısı Elmar Vəliyevə sui-qəsd etmiş Yunis Səfərovun sabiq deputatla necə əlaqəli ola biləcəyi haqda da hər hansı bir ipucu, məlumata rast gəlinməyib. Bilinəndir ki, Elmar Vəliyevə qarşı terrordan sonra Aydın Abbasov özünün sosial şəbəkədəki profili üzərindən reaksiya verib və ildırım sürəti ilə yayılan reaksiya Vəliyevlərə xoş olmayıb.

Yada salaq ki, Gəncənin sabiq deputatı düşmənçilik münasibətində olduqları Elmar Vəliyevin vurulmasına iki bənd şəirlə münasibətini ifadə etmişdi. Onun paylaşdığı 2 bənd şəirdə gəncəliyə xəyanətdən və buna görə cəzadan söhbət açılırdı.

Sabiq deputat həmin vaxt bu statusu paylaşmışdı:

Abbas Abbasovun oğlunun saxlanılmasının arxasında gizlənən sirlər

Aydın Abbasovun Elmar Vəliyevə sui-qəsdə ironiyalı münasibətinə görə saxlanması ehtimalı var; onun Hüseyn Abdullayevlə əlaqələrinin də araşdırıldığı ehtimal edilir

"- Gəncə xəzinədir əzəl bınadan, Qədir bilməyəne Gəncə qənimdir.

İndi gəncəliyə dursa kənarda,

Hər gələn deyər ki, Gəncə mənəmdir.

Gəncəni sevənə Gəncə gəncədir,

Ədalət hər şeydən burda öncədir.

Kim etsə xəyanət gəncəliyə,

Qisməti ya möhnət, ya işgəncədir!"

Qeyd edək ki, Abbasovlarla Elmar Vəliyevin münasibətləri əzəl gündən gərgin olub. 2013-cü ildən sonra isə düş-

mənçilik həddinə çatmışdı. Bu da səbəbsiz deyildi. Abbas Abbasov 2013-cü ilin prezident seçkiləri ərəfində Moskvada siyasi fəallıq göstərməyə başlayanda oğlu Aydın Abbasov Milli Məclisdə Gəncəni təmsil edirdi. Həmin günlərdə yayılan və təkzib olunmayan məlumatlara görə, Elmar Vəliyevin göstərişi ilə deputat toxunulmazlığı daşımaya baxmayaraq, Aydın Abbasov Gəncə polisi tərəfindən saxlanılmış, təhqirlərə məruz qalmışdı. Bakının müdaxiləsindən sonra Aydın Abbasov bir daha Gəncəyə ayaq basmaq şərti ilə sərbəst buraxılmışdı. Bu şərti irəli sürən isə təbii ki,

Elmar Vəliyevdən başqası deyildi. Sonrakı illərdə isə Abbas Abbasovun yaxın ətrafının və qohum-əqrəbasının Gəncədə təqiblərə məruz qalması xəbərləri yayılmışdı. Bu baxımdan Aydın Abbasovun Elmar Vəliyevin güllələnməsinə tikanlı münasibəti təsadüfi deyildi.

Elmar Vəliyev bu il iyulun 3-də sui-qəsdə məruz qalıb və ötən müddətdə onun harada olduğu haqda konkret məlumat verilmirdi. Aydın Abbasov Bakı hava limanında saxlanıldığı saatlarda Elmar Vəliyevin sağ-salamat olması haqda video yayılıb. Bunun sifariş təsadüf, yoxsa planlı şəkildə olması bilinmir.

Abbas Abbasovun oğlunu məhz Gəncədə baş verən hadisəyə münasibətinə görə saxlayıblar, yoxsa başqa səbəblər var?

Hazırda bu suallara cavab verəcək ünvanlar susurlar. Belə məlumatlar da dolaşır ki, Aydın Abbasovu digər sabiq deputat, Türkiyədə həbs olunaraq Azərbaycanə gətirilmiş Hüseyn Abdullayevin cinayət işinə görə saxlaya bilərlər. Mümkündür ki, Aydın Abbasovla Hüseyn Abdullayevin telefon danışıqları, yazışmaları və ya digər formada ünsiyyətləri qeydə alınsın. Abbasovların İstanbulda biznesinin olması yeni xəbər deyil. Cibində Almaniya pas-

portu gəzdiren Hüseyn Abdullayev də Aydın Abbasov kimi son illərdə Türkiyədə biznes qurub, istirahətini əsasən Türkiyədə keçiribmiş. Ola bilər ki, bu ehtimallar Hüseyn Abdullayevin cinayət işi üzrə aparılan istintaq çərçivəsində araşdırılır. Yaranan suallara Aydın Abbasovun cavabları öyrənilir. Aydın Abbasovun saxlanılması bu məsələ ilə də əlaqəli ola bilər.

Qeyd edək ki, Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanları Aydın Abbasovun saxlanılması ilə bağlı hər hansı bir şərh vermirlər.

□ E.HÜSEYNOV, "Yeni Müsavat"

ABŞ-da olan şahmatçımızdan Bakıya ilginç suçlama

"Mənim kimi peşəkar oyunçunun sponsoru yoxdur" deyən, Şəhriyar Məmmədیارova cavab gecikmədi: "Dəfələrlə ailəsinə dövlət tərəfindən mükafatlar və mənşillər verilib"

Azərbaycanlı qrossmeyster, beynəlxalq turnirlərdə tarixi qələbələrə imza atan Şəhriyar Məmmədیارov sponsorsuzluqdan gileyənib.

"Maqnus Karlslə 5 saatdan çox oyun oynadım və açığı, çətin mübarizə oldu. Debütə böyük üstünlüyüm var idi. Sonda bir az pis vəziyyət aldım və rəqib 5 saat udmağa çalışdı. Buradan belə qərara gəldim ki, 40-45 gün sürən turnirlərə son qoyum. Gərək, az oynayıb, özümdə güc saxlayım".

"Report" xəbər verir ki, bunu Azərbaycan şahmatçısı Şəhriyar Məmmədیارov ABŞ-ın Sent-Luis şəhərində keçirilən "Sinquefeld Cup" turnirinin VIII turunda hazırkı dünya çempionu, norveçli Maqnus Karlslə heç-heçə etdiyi görüşdən sonra şəxsi "facebook" səhifəsində yazıb.

Hazırda FIDE reytingində 3-cü pillədə qərarlaşan 33 yaşlı qrossmeyster sponsorunun olmamasında şikayətlənib. O, qəzanc məqsədi ilə çoxlu sayda oyun keçirmək məcburiyyətində qaldığını yazıb: "Əlbəttə, bu qəddər ard-arda oynamaq biabırçılıqdır. Bu gün jurnalist sual verdi ki, nədir sənə bu qəddər oynamağa məcbur edən? Utandım "pul" deməyə. Deyə bilmədim ki, mənim kimi peşəkar oyunçunun sponsoru yoxdur. Bütün yarışlara öz hesabıma gəlirəm. Burada ki bütün insanların sponsoru var. Amma sabah yenə oyunum var

və gərək hazırlaşam. Çox heyf, amma şahmat belə, məni bezdirmir. Yorulmuşam. Sabah yenə oynamaq lazımdır. Arada fikirləşirəm - bu ölkədə mənəndən güclü nə qədər idmançı var ki, mənə bir sponsor tapılmadı? Azərbaycana sevgim sonsuzdur, amma heyf, mənim gücüm sonsuz deyil. Bir gün mən o Şəhriyar Məmmədیارov olmayacağam. Onda isə bu söhbətlər sadəcə, mənasız olacaq".

Azərbaycan Şahmat Federasiyasının vitse-prezidenti Mahir Məmmədov unikal.org-açıqlama verib. Bildirib ki, o, bu günə qədər heç bir yarışa öz hesabına getməyib: "Şəhriyar Məmmədیارov hazırda çox ağır bir turnirdə oynayır. Bu ağır turnir yəqin ki, onun əhval-ruhiyyəsinə öz təsirini göstərir. O, heç bir turnirə öz hesabına getmir və hazırda onun ən böyük sponsoru Azərbaycan

dövlətidir. Əgər onun qatıldığı turnir yığma komandaya aiddirsə, federasiya tərəfindən, klubdursa, qatıldığı yarış həmin təşkilat tərəfindən maliyyələşdirilir. Əgər super turnirdirsə, öz şəxsi statusuna müvafiq olaraq turnir təşkilatçıları tərəfindən maliyyələşdirilir və ona həm yol, həm də qalmaq pulu ödənilir. Ola bilsin ki, Şəhriyar Məmmədیارov onunla geden şəxsi məşqçisinə öz pulundan xərcləsin.

Mən də istəyirdim onun şəxsi sponsoru olsun. Hazırda onun bir sponsoru var - Azərbaycan dövləti....

Ş.Məmmədیارov öz yüksək statusuna görə bundan da yüksəklərə layıqdır. Azərbaycan tarixində bu cür şahmatçı olmayıb. Yaxın gələcəkdə də olacağını düşünürəm.

Ş.Məmmədیارov hər cür dəstəyə, sponsora layiq adam-

dır. Ona ölkə başçısı, federasiyamızın rəhbəri, Gəncələr və İdman Nazirliyi tərəfindən daim dəstək göstərilir. Dəfələrlə Məmmədیارov və ailəsinə dövlət tərəfindən mükafatlar və mənşillər verilib".

Qeyd edək ki, "Sinquefeld Cup" turnirində 8 turdan sonra 5 xal toplayan Fabiano Karuana liderdir. Rusiyalı Aleksandr Qrişuk, azərbaycanlı Şəhriyar Məmmədیارov, ermənistanlı Levon Aronyan və norveçli Maqnus Karlslə 2 - 5-ci yerləri bölüşür. Onların hər birinin aktivində 4,5 xal var. 6-7-ci yerləri hərəyə 4 xalla fransalı Maksim Vaşyö-Laqrav və hindistanlı Vişvanatan Anand tutur. Ardınca 3,5 xalla ABŞ təmsilçisi Uesli So və 3 xalla Hikaru Nakamura qərarlaşıb. Rusiyalı Sergey Karyakin isə 2,5 xalla sonuncudur. Avqustun 27-də başa çatacaq "Sinquefeld Cup" turnirinin qalibi 75 min dollar qazanacaq. Ümumi mükafat fondu isə 300 min dollardır.

Şəhriyar Məmmədیارov 1985-ci ilin 12 aprelində Sumqayıtda anadan olub. O, dünyada 20 yaşadək şahmatçılar arasında ikinəci dünya çempionu titulu-na sahib olan yeganə şahmatçıdır. 2017-ci ilin may ayında dünya şahmat tarixində 2800 Elo reyting balını keçmiş 13-cü şahmatçı olub. Şəhriyar Məmmədیارov bu uğura imza atmış ilk müsəlman idmançı kimi də tarixə düşüb.

□ ORXAN, "Yeni Müsavat"

Azərbaycan Dubayda Ticarət Evi açacaq

2018-ci ilin sonunadək Azərbaycan Dubayda Ticarət Evi açacaq. Bunu Trend-ə açıqlamasında Azərbaycanın Dubaydakı ticarət nümayəndəsi Elnur Əliyev bildirib.

E.Əliyevin sözlərinə görə, hazırkı mərhələdə Dubayda Azərbaycan Ticarət Evinin açılması üzrə ciddi layihə üzərində geniş iş gedir:

"Ticarət Evinin açılmasından sonra iki istiqamətdə işləməyi planlaşdırırıq: birincisi, məhsulların pərəkəndə satışını inkişaf etdirmək, ikincisi isə müxtəlif Azərbaycan məhsullarının topdan alıcılarının axtarışı istiqamətində. Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə ixrac edilən məhsulların həcmünün artırılması ilə yanaşı, tədarükümüzün sabitliyini təmin etməyi planlaşdırırıq. Bu, çox vacib nüansdır, çünki məhsulumuzun BƏƏ-nin bazarlarına daimi tədarükü xüsusilə də Dubay bazarlarında potensial idxalçılar və alıcıların etimadını artıracaq. Digər tərəfdən, bu, Azərbaycanın ixracdan gəlirlərini artıracaq".

Nümayəndə qeyd edib ki, Dubaydakı Ticarət Evinə Azərbaycan istehsalı olan məhsullar təqdim olunacaq, onun ziyarətçiləri Azərbaycanın mədəniyyəti, zəngin mətbəxi ilə tanış ola biləcəklər:

"Biz məhsullarımızın təqdim olunacağı müxtəlif sərgilərin keçirilməsini planlaşdırırıq. Bununla da çalışırıq ki, potensial alıcı və ziyarətçilərimizdə təkcə məhsulu almaq deyil, həmçinin Azərbaycanı ziyarət etmək istəyi də yaranınsın. Yeni üzərində işlədiyimiz bu konsepsiya, həmçinin BƏƏ-dən Azərbaycana turist axınının artırılmasına yönəlib. Azərbaycan Ticarət Evi Dubayın ən prestijli yerlərindən birində açılacaq. Hazırda xarici həmkarlarımızla danışıqlar aparırıq ki, gələcəkdə irimiqyaslı sərgilər keçirək".

O bildirib ki, Ticarət Evinə xüsusi məlumat ofisi fəaliyyət göstərəcək və burada istənilən şəxs Azərbaycan haqqında daha ətraflı və onu maraqlandıran, o cümlədən turizm sahəsində məlumat əldə edə bilər: "Ticarət Evinin açılması BƏƏ-yə qeyri-neft sektoru məhsullarının ixracının artmasına, Azərbaycan məhsullarının irəliləməsinə və ikitərəfli ticarətin genişlənməsinə səbəb olacaq".

E.Əliyev, həmçinin vurğulayıb ki, Azərbaycan qitənin müxtəlif yerlərində ixracatçı kimi böyük maraq doğurur, bu da dövlətin düzgün və düşünülmüş iqtisadi siyasətindən xəbər verir.

Azərbaycanda, nəhayət ki, problemlı kreditlər məsələsi qismən də olsa həllini tapa bilər. Belə ki, Bakı Apellyasiya Məhkəməsi Konstitusiya Məhkəməsinə müraciət edərək xarici valyutada olan kreditlərə münasibətdə Mülki Məcəllənin 422-ci maddəsinin ("Şəraitin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsi ilə əlaqədar müqavilənin dəyişdirilməsi və ləğv edilməsi") şərh edilməsini xahiş edib.

də dəyişməsi institutu tətbiq edilə bilməz. Bəs onda qanuna niyə daxil edilib? Axı niyə bu institutu guya məhz kredit münasibətlərinə tətbiq etmək olmaz? Əlbəttə, olar və edilməlidir də!

O ki qaldı sonuncu suala, məsələ birmənalı deyil. Kredit müqaviləsi ləğv edildikdə, borclunun krediti necə qaytarılması (hansı məzənnə ilə) məsələsi yenə də açıq qalır. Ümumiyyətlə, sualın özü ya-

Ötən 3,5 il ərzində banklar müxtəlif yollarla dollar kreditlərinin bir qismini qaytara bilib. Lakin problem yenə də böyük olaraq qalır. Hələ 2015-ci ilin mayında bildirmişdim ki, qəbul edilmiş qərar problemi həll etməyəcək, əksinə, dərinləşdirəcək. Belə də oldu.

Odur ki, hazırda fərqli qərar gözləmək olar. Son zamanlar Konstitusiya Məhkəməsi birmənalı olaraq bankların tərəfini tutmur. Məsələn,

dan əhalidə daha çoxdur, lakin məbləğ baxımdan biznes kreditləri üstünlük təşkil edir (çünki əhalinin kreditlərinin məbləği xeyi aşağıdır). Başqa sözlə, orta qərar daha çox insanı razı sala bilər, məbləğ baxımdan isə bankların itkisi daha az olar. Digər tərəfdən, bu qərar banklara da imkan verməz ki, şəraitin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsi institutunu xarici valyutada olan əmanətlərə də tətbiq etsinlər. Çünki banklar

Yadellinin dəstəyinə güvənməyin axırı...

Khalid KAZIMLI

Almaniyanın federal kansleri Angela Merkelə görüşən qrupun tərkibinə daxil olan gənc fəal Turqut Qəmbər sosial şəbəkədə soyuqqanlı bir şərh yazmışdı: "Ölkənin nicatı Azərbaycan xalqının özündədir. Hər hansı xaricdən daxili problemlərin həllini gözləmək lazım deyil".

Bu sözlər Merkelə görüşən qrupun tərkibi haqqında mübahisələrin şiddətləndiyi, Merkelin gəlişinin min bir dərdimizə məhəm olacağı xüsusunda ultra-optimist rəylərin tavana dirənməsi fonunda deyilmişdi.

Almaniyanın federal kanslerinin Azərbaycana, regiona səfərinin hansı formada Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsində önəmli rol oynayacağını düşünenlər də çox idi və çoxdur.

İrəvanda ermənilər də təxminən bu fikirdəymişlər ki, Merkel gələcək, Qarabağ söhbəti bitəcək.

Bu düşüncə onlarda da var, bizzə də. Onlar kimi biz də oturub qüdrətli hərbi-siyasi dairələrdən gözləyirik ki, bir gün o qüdrət yiyəsi Qarabağ haqda həlledici və qəti qərar verəcək: "Qarabağ sizindir, bitdi".

Təbii ki, bunun heç vaxt belə olmayacağını bilənlər az deyil. Amma hər iki ölkədə əksəriyyətin gözləntisi budur: "Axırda böyük dövlətlər konfliktini bizim xeyrimizə həll edəcəklər, yetər ki, həqiqəti onlara anladaq".

Bu, illüziyadır. Həm də başqalarını aldatmaqdan çox, adamın öz-özünü aldatmasıdır.

Ona görə də Turqut Qəmbər deyəndə ki, ölkənin daxili (əslində həm də xarici) problemlərinin həllini xaricdən gözləmək lazım deyil, haqlıdır.

Ondan əvvəl bunu başqaları da deyib. Səmimi şəkildə bu cür düşünərək deyənlər də olub, belə deyərək, eyzən xaricdə havadar axtaranlar da.

Bu da başqa bir illüziyadır ki, bu ölkədə demokratiya, azad seçkilər, insan haqları, dinc yolla hakimiyyət dəyişikliyi müstəvisində olan problemləri hansısa xarici qüvvənin müdaxiləsi olmadan həll etmək olmaz.

Bir xeyli insan illərdir ki, buna inanır. Buna ürəkəndən inanların bir çoxu qruplar şəklində İran, Rusiya, ABŞ kimi dövlətlərin dəstəyinə ümid edir, bu dövlətlərin daxilindəki müəyyən dairelərlə isti münasibətlər saxlayırlar.

"Xarici dəstəyə" güvənmək məsələsində ifrata varanlar, məşaya dönenlər də var. Bəzən onları haqlı olaraq "5-ci kolon" adlandırırırlar.

Bu cür xaricdən nicat gözləyənlər çox vaxt konkret olaraq cinayət tərkibi yaradan fəaliyyət göstərmediklərindən onları cinayət məsuliyyətinə cəlb edən olmur, ancaq bəzən onlar xaricdən aldıkları göstəriş əsasında ölkədə qarışıqlıq yaratmaq istədikdə həbs edilir, cəzalandırılırlar.

100-cü ildönümünü mayda qeyd etdiyimiz respublikamızın tarixində "xaricə güvənənlər" in əsdiydiyi rüzgarın ömrü 100 ildən də çoxdur.

Ötən əsrin əvvəllərində azərbaycanlı bolşeviklər - Nəriman Nərimanov, Əliheydər Qarayev, Ruhulla Axundov, Çingiz İldırım, Həmid Sultanov, Ayna Sultanova, Qəzənfər Musabəyov və onlarca digərləri "Azərbaycanın əbədi səadəti Rusiyaya bağlıdır" şüarı altında yenicə yaranmış müstəqil respublikanın süqutuna çalışıb və buna nail olublar.

Moskva isə öz məqsədinə çatdıqdan, yerli və milli kommunistlərin böyük dəstəyi ilə öz qoşunlarını, ceza dəstələrini, repressiya aparatını Bakıya yerləşdirəndən sonra onların hamısını kənara qoyub, ölkəni idarə etməyi ruslara, ermənilərə, gürcülərə tapşırıb. Ta 1933-cü ilə qədər Azərbaycana bu millətlərin nümayəndələri rəhbərlik ediblər.

Daha sonra isə ölkəni Moskva satan adamların hamısı bir-cə-bircə repressiya olunub. Nərimanovu zəhərləyib öldürüblər, yerdə qalanları isə ya dərhal güllələyiblər, ya da yüksək vəzifədən çıxarıb aşağı vəzifəyə keçirəndən sonra edam ediblər. Məsələn, gənc milli dövlətin hərbi-dəniz donanmasının naziri olmuş, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin, parlamentin rəhbərliyini hədələyərək, təslim olmazlarsa, dənizdəki hərbi gəmidən onları topla vuracağını bəyan etmiş Çingiz İldırım bundan 12 il sonra kombinat raisinin müavini vəzifəsinə keçirilib. Daha sonra, 1938-ci ildə isə 48 yaşında güllələnib.

Elə o birilər - 30 yaşlarındaykən nazir vəzifəsi tutan "rus-pərəstlər" 40-50 yaş aralığında olarkən güllələniblər. Məlum olub ki, bu adamların şəxsi səadəti Rusiyaya bağlı deyilmiş, Rusiyaya bağlı olan onların şəxsi faciələrimiz.

Bu, bir tarixdir - ibret dersi götürməli tarix.

"Yeni əliheydərler" artığına ümid etməsin. Həmişə belə olub: yadellinin süngüsünün gücünə vali olanlar axırda o süngüyə keçiriləblər.

Problemlı kreditlər məsələsinin

həlli üçün imkan

Konstitusiya Məhkəməsi dollar kreditləri ilə bağlı yenidən qərar verəcək

Sözügedən maddədə deyilir: "Tərəflərin müqavilə bağlayarkən əsas götürdükləri şəraitin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsi, əgər müqavilədə ayrı qayda nəzərdə tutulmayıbsa və ya onun mahiyyətindən ayrı qayda irəli gəlmirsə, onun dəyişdirilməsinə və ya ləğv edilməsinə əsas verir. Şəraitin dəyişməsi o halda əhəmiyyətli sayılır ki, əgər tərəflər bu dəyişməni ağlabatan şəkildə əvvəlcədən görə bilsəydilər, müqaviləni əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənən şərtlərlə bağlayar və ya ümumiyyətlə, bağlamazdılar".

Hüquqşünas Əkrəm Həsənov bildirir ki, həmin maddəyə əsasən manatın devalvasiyası şəraitin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsidir və buna görə də xarici valyutada krediti olan şəxsə müqavilənin dəyişdirilməsi və ya ləğv edilməsi hüququnu verir: "Üç ildir ki, verdiyimiz yüzlərlə iddialarda məhkəmələr bu arqumenti, bir qayda olaraq, qəbul etməmişdir. Hakimlərin də arasında ciddi fikir ayrılığı var və Bakı Apellyasiya Məhkəməsi də müraciətində bunu xüsusi vurğulayıb".

Qeyd edək ki, bütövlükdə Konstitusiya Məhkəməsi qarşısında 3 sual qoyulub:

1. Mülki dövriyyə iştirakçılarının bərabərliyi prinsipindən yanaşıldıqda milli valyutanın devalvasiyası kredit üzrə borcluya münasibətdə şəraitin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsi hesab oluna bilərmi?

2. Şəraitin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsi kredit münasibətlərində tətbiq edilə bilərmi?

3. Bu əsasla ləğv edilmiş müqavilənin nəticələri hansı qaydada tənzimlənməlidir?

Həm də bank sahəsi üzrə mütəxəssis olan Ə.Həsənovun sözlərinə görə, əslində, ilk 2 sualın cavabı ritorikdir: "Çünki iştirakçıların bərabərliyi prinsipi istənilən mülki müqaviləyə xasdır və o, rəhbər tutulsa, belə çıxır ki, heç bir mülki əqd üzrə şəraitin əhəmiyyətli dərəcə-

rımçıqdır. Şəraitin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsi borcluya müqaviləni yalnız ləğv etmək deyil, həmçinin şərtlərinin (məsələn, devalvasiya halında məzənnəni və s.) dəyişdirilməsi hüququnu da verir. Lakin nədənsə müraciətdə bu hüquq xatırlanmır, halbuki əsas məsələ məhz budur. Ümid edək ki, Konstitusiya Məhkəməsi məsələyə daha geniş yanaşacaq".

Məlum olduğu kimi, 2015-ci ilin may ayında Konstitusiya Məhkəməsi xarici valyutada olan kreditlər məsələsinə bir qədər fərqli müstəvidə artıq şərh vermişdi:

"Demişdi ki, xarici valyutada kreditin verilməsi qanunidir (halbuki əslində, Konstitusiya-yə ziddir) və cari məzənnə ilə qaytarılmalıdır. Düzdür, əlavə də etmişdi ki, banklar maliyyə vəziyyətindən asılı olaraq borclulara güzəştlər etməlidir, lakin təcrübədə məhkəmələr də, banklar da bunu nəzərə almırdı. Ümumiyyətlə, Konstitusiya Məhkəməsinin həmin qərarı ciddi tənqid hədəfinə çevrildi, hətta Milli Məclisin iclaslarında belə. Buna görə də məsələyə fərqli bucaqdan yenidən baxılması gözlənilən idi.

kredit xəttinə dair sonuncu (31 may 2018-ci il tarixli) qərarında bankların "kredit xətti" adı ilə bağladığı "niyyət razılaşması" nı müqavilə kimi tanısa da, müəyyən şərtlər də müəyyən etdi ki, onlar bankların xeyrinə deyil. Devalvasiyanın şəraitin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsi olduğu isə açıq-aşkardır, çünki onu göz önünə alan şəxs heç vaxt xarici valyutada kredit almazdı. Buna görə də Konstitusiya Məhkəməsi bu dəfə əhalinin xeyrinə qərar verə bilər (düzdür, bu zaman kreditin hansı məzənnə ilə qaytarılmasını açıqlamalı və əsaslandırılmalıdır).

Lakin buna tam əmin də olmaq olmaz. Banklar yenə əllərindən gələni edəcək ki, qərar onların xeyrinə olsun".

Mütəxəssis deyir ki, orta qərar da ola bilər: "Məsələn, devalvasiya yalnız əhalinin kreditlərinə (istehlak) münasibətdə şəraitin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsi hesab oluna bilər. Yeni biznes kreditlərinə şamil edilməyə bilər. Əsaslandırma da təxmini belə ola bilər: sahibkar hər bir riski göz önünə almalı idi, istehlakçı isə bunu həmişə edə bilmir və s. və i.a. Məlum olduğu kimi, problemlı kreditlər say baxım-

da sahibkardır, buna görə də devalvasiyayı göz önünə almalı idilər.

Qərarın orta xarakterli olması həmçinin kreditin qaytarılması məzənnəsində öz əksini tapa bilər. Belə ki, kredit götürüləndə məzənnə 0,78 idi, indi isə 1,7. Qərar birmənalı borclunun xeyrinə olsa, məzənnə 0,78 olmalıdır. Bankların xeyrinə olsa, 1,7. Konstitusiya Məhkəməsi orta məzənnə (məsə-

Toz içində köşə

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

(hind filmi üçün ssenari)

Ekologiya idarəsindən rahat nəfəs almağımıza səbəb açıqlama verdilər, deyir, İrani bürüyən toz fırtınası buralara gəlməyəcəkdir. Hərçənd, Bakıda onsuz da tozdan göz-gözü görmür. Pəncərəni açıq qoyub harasa gedirsən, iki gün sonra qayıdanda ev əşyalarını tozun altında tapmaq olmur. Keçən ay mən kompüterimi tozun içində itirmişdim, bir neçə gün yazım olmadı, diqqətli oxucuların yadına gələr. Havada o qədr toz uçuş ki, yağışdan sonra məsulların üstündən palçıq tökülür. Şair bu məqamda demişdir:

"Göy üzündə hərlənən bir tozam mən,
 Göydən-yərə boylanın bir gözəm mən.

Mən bir gözəm
 Kirpiyim yox, qaşım yox,
 Mən bir tozam,
 Ayağım yox, başım yox".

Bu tozunağın təbiətdən daha çox insani, texnogen mənşəli olması ekoloqlar tərəfindən səslənibdir. Elə bayaq adını çəkdiyimiz idarədən Umayra xanım ötənlərdə demişdi ki, Bakıda tozu adamlar qaldırır. Sitat: "Toz dumanı hadisələri əsasən tikinti işləri və daş karxanalarının fəaliyyəti zamanı ekoloji cəhətdən tikinti qaydalarının pozulması nəticəsində baş verir".

Doğrudan belədir. Gözümü gördüyümü yazım. İki qonşu tanıyırdım. Bunlar bəhsəbəhsə girib evlərinin divarını qaşımağa başlamışdılar. Hər gün qaşıyırdılar, elə bil evləri qotur olmuşdu. Elə ki biri ara verib sakitləşirdi, səhər durub baxırdı qonşu daha çox qaşayıbdır, dərhal ustaları təzədən yığdı. Qaşığı ha qaşığı, axırda ikisinin də evinin divarları yuxa qədər nazikləşdi. Küçədən baxırdın, bunlar evin içində nə qələt eləyirlər - hamısı aydınca görürdü (pis şey fikirləşməyin, kitab oxuyurdular). Nəhayət, bir gün, türkün sözü, divar qurtardı. Ancaq qaşımağa öyrəşmişsə, nə etməlisən? Toz çıxartmaq lazımdır. Tozdur, qandır - bunlar divardan və damardan çıxdısa, dayanmaq bilməz. Bizdə tozun dövrənə hadisəsi də vardır, toz heç vaxt itmir. Hazırda AMEA Tozunaq Problemləri İnstitutunda "Tozun bozu və Hiqqəs bozununun qoz kimi çözümləri" mövzusunda araşdırma aparılır, biz qaşımaq mövzumuza, yazını elmi düsturlarla yükləməyək. Qonşuların əhvalatında qalmışdıq. Nə başınızı ağrıdım, bunlar divarları qaşayıb qurtarandan sonra keçdilər evin içini qaşımağa. Televizoru qaşımada neçə-neçə korifey sənətkar, muğam festivalı laureatı, xınayaxdı elmləri namizədi, nə bilim, məşhur aparıcı toz olub havaya uçdu. Olduqca yanıqlı mənşərə idi. Bir el aşığımızı sazı boynunun dalında dabaniyla çaldığı yerdə laqondaya tuş gəldi, hamımız ah çəkdik. Yalan deyən manatın yiyəsi kimi keçəl olsun, ilahi, amin!

Bunlar sanki manyak imişlər, arvad-uşaqlarını da qaşırıb toza çevirdilər. Açıq, mən çox baxmadım, qaçıb gəldim bu yazını sizə çatdırım, çünki orda çox qalsam ola bilərdi mənə de laqondanın ağzına verib qaşısınlar. Küləkdə toz kimi uçan köşə yazarı isə bizim demokratik, çiçəklənən mətbuatımıza yaraşmır. Ümidvaram hüquq-mühafizə orqanları zəruri tədbir görəcəkdir. Hər halda, uşaqları qaşımaya hesab edərəm doğru yanaşma deyildir. Nə bilirsən böyüyüb necə adam olacaqdır? Bəlkə vətənimizə layiqli vətəndaşa çevriləcəkdir? Layiq olmaz, buyur, toz elə.

Misal üçün, vaxtaşırı tozunağa bürünən elə bir türmemiz vardır, orada məşhur bloqqerlərimizi saxlayırlar. Növbə ilə. Bir il jurnalist, o biri il siyasətçi, növbəti dəfə qeheteşnik... İndi sıra bloqqunundur, müqəddəs yeri boş qoya bilmərik. Bax, həmin bloqqu qaçaq cəzanın hansısa hissəsini yatandan sonra azad olmaq hüququndan yararlanmaq istədi, lakin məhkəmə qərar verdi ki, bunu buraxmaq düzgün deyil. Sitat: "Türmədəki tədbirlərdə, iməciliklərdə iştirak etməyib, əməkdaşlara qarşı səmimi olmayıb". Sözləşib, çox adam bilmir, ancaq bu iməcilik və səmimilik SSRİ-nin "kəşflərindən"dir. Camaatı pulsuz, qul kimi işlətmək üçün iməciliyi icad etmişdilərse, cəzalandırmaq üçün də qeyri-səmimilik söhbətini çıxartmışdılar. Ancaq insanın səmimi və ya qeyri-səmimi olmasını hüquqla necə müəyyən edə bilərsiniz? Absurddur. Rəhbərliyin xoşuna gəlmirsən, vəssalam. Yaz ora qeyri-səmimidir, təpəsinə vur gülləni, ya da Maqadana sürgün elə. 90-lar da bir məşhur yapqını da bu qeyri-səmimiliyə görə işdən çıxartmışdılar. Səmimilik bizim izahlı lüğətlərdə "açıqürelilik" kimi yozulur. İndi bloqqunu türmə nəzarətçisinə qarşı açıqürelilik olmağa necə vadar edəsən? Özünə qapanıb bir künçdə otursan, bu hakimin xoşuna gəlmir. Nahaq tutulmağın cəhənnəmə, hələ üstəlik buna sevinib hər gün türmədə "Yallı" getməlisən - iməcilik iştirakçılarına qoşularaq.

Hərfləri toz basmamış yazıya nöqtə qoyuram. Toz işarəsi.

Qarabağ danışıqlarında davam edən durğunluq, ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrələrinin uzun müddətdir heç bir real təşəbbüslə çıxış etməməsi müharibə mövzunu bu gün gündəmin ən yuxarı başında saxlayır. Lakin münaqişə zonasında hərbi əməliyyatlar başlamağa belə, problemin dinc həll yolu üçün hərbi faktorun, hərbi göstəricilərin önemi qalır və getdikcə artmaqdadır.

Sözsüz ki, güclü diplomatiyanın arxasında ilk növbədə güclü ordu olmalıdır. O üzdən ərazisinin 20%-i erməni işğalı altında Azərbaycanın öz hərbi qüdrətini artırmağa xüsusi diqqət və böyük maliyyə ayırması, hərbi xərclərin illik büdcə

Fransa silahları Azərbaycana gətirilir - İrəvanın "qorxulu rəyası" çin olur

Gələn ay Bakıda keçiriləcək növbəti hərbi sərgiyə fransız şirkətləri də qatılacaq; Azərbaycan həm də qabaqcıl Avropa ölkələri hesabına silah təchizatını şaxələndirir; rusiyalı tanınmış politoloq: "Erməni işğalı o vaxt sona çatacaq ki..."

mizdə ən böyük paya malik olması təbii. Həlli uzanan Qarabağ konfliktini Bakını həm də silahlanma siyasətini şaxələndirmək zorunda qoyur.

Bu arada sentyabrın 25-dən 27-dək Bakıda keçiriləcək "ADEX-2018" sərgisinə hazırlıqlar davam edir. "Azeri Defence"-nin məlumatına görə, bu ilki sərgi iştirakçıların miqyasına görə əvvəlki iki sərgidən fərqlənir. Belə ki, qarşıdakı sərgidə maraqlı nüanslardan biri son illər Azərbaycana regionda güc balansını dəyişən silah sistemlərinin satışını həyata keçirmiş şirkətlərin və silah embarqosunu aradan qaldıran ölkələrdən istehsalçıların qatılmasıdır.

Məlumatla görə, cari ildə Azərbaycana LORA operativ-taktiki raket komplekslərinin, eləcə də əvvəlki illərdə "Heron" PUA və "Harop" kamikadzelərinin və LAHAT raketlərinin satışını həyata keçirən İsrailin "Israel Aerospace Industry", ötən il "SpGH Dana" özuyeriyan haubitsaların və RM-70 "Vampir" yayılım atəşli reaktiv sistemlərinin satışını Ermənistanı şoka salan Çexiyanın "Excalibur Army", "Polonez" raket sistemlərini istehsal edən Belarusun Dəqiq Elektromexanika Zavodu, "Sand Cat" zirehli avtomobillərinin istehsalçısı olan "Plasan" şirkəti ADEX-2018 sərgisində təmsil olunmaqla, özlərinin yeni məhsullarını da

Azərbaycanın hərbi qurumlarına tanıtılacaq.

KTMT üzvü olmasına rəğmən, Azərbaycanın əsas hərbi tərəfdaşlarından olan Belarusu sərgidə son illərdə Azərbaycana radiolokasiya, radioelektron mübarizə sistemləri və ZRK-lərinin satışını həyata keçirən "Radar KB" ASC, "OKB TSP", "558 nömrəli Aviasiya Təmiri Zavodu" ASC və digər şirkətlər təmsil edəcək. Ən maraqlısı isə odur ki, sərgidə Azərbaycana silah embarqosunu aradan qaldıran Fransanın müdafiə sənayesinin geniş şəkildə qatılması gözlənilir.

Fransadan sərgidə MBDA Systems, CİFAL Group, "Naval Group", "Airbus Defense", "Etienne Lacroix", "Nexter Systems", "Proengin" və "Thales" şirkətləri təmsil olunacaq. "ADEX-2018" sərgisində Fransa ilə yanaşı, NATO və Avropa Birliyi ölkələrindən İtaliya, İspaniya, Litva, Latviya, Bolqarıstan, Çexiya və Niderlandın hərbi şirkətləri də Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinə müxtəlif məhsulların təqdimatını keçirəcəklər.

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, az öncə Azərbaycanın Fransadan da hərbi məhsullar almağa hazırlaşması barədə xəbərlər yayılmışdı. Bu da Fransanın "kiçik bacı" saydığı işğalçı ölkədə ciddi təlaş yaratmışdı. Doğrudur, Fransanın Azərbaycanı sərəfi ardınca diplomatik ehtiyatlıqla xəbəri təkzib elədi. Ancaq

"ADEX-2018" sərgisində bu ölkənin hərbi şirkətlərinin də qatılmağa hazırlaşması düşmənin təlaşının əsaslı olduğunu göstərir.

Beləcə, Azərbaycan qabaqcıl Avropa dövlətlərinin, o cümlədən Fransanın hesabına özünün silah təchizatını şaxələndirmək siyasətini uğurla davam etdirmək şansına malikdir. Bu işə işğalçı ölkə üzərində hərbi üstünlüyün daha da böyüməsi perspektivi deməkdir.

Yeri gəlmişkən, az öncə Ermənistan aşağı keyfiyyətli Hindistan hərbi texnikasına maraqlı göstərdiyi haqda məlumat yayılmışdı. Guya bununla düşmənin ölkənin yeni hökuməti Rusiyadan silah asılılığını azaltmaq və hərbi sahədə əməkdaşlığı şaxələndirmək niyyətindədir. Lakin bundan ötrü ən əvvəl ölkənin iqtisadi-maliyyə durumu yaxşı vəziyyətə gətirilməlidir. Bu işə yeni hakimiyyət üçün də əlçatmazdır və Azərbaycan torpaqlarının işğalı davam etdikcə əlçatmaz olaraq qalacaq. Nəhayət, Rusiya o halda İrəvana silah-sursatı daxili qiymətə, güzəştli kreditlərə, "ölü" pula deyil, Azərbaycan kimi nağd, "diri" pula və dünya bazarı qiymətinə satacaq ki, bu qiymətlər də düşmənin ölkənin imkanları xaricindədir.

Bəs Paşinyan hökuməti hərbi təchizat sahəsində hansısa müsbət nəticəyə nail ola, Ermənistanın iqtisadi-maliyyə

yə göstəricilərini yaxşılaşdırma bilərmi?

Tanınmış rusiyalı tarixçi-alim və analitik, qafqazşünas Oleq Kuznetsov buna şübhə edir. İşğalçı ölkənin günü-gündən ABŞ-ın təsir dairəsinə düşdüyünü söyləyən politoloq ABŞ-ın İrəvana təklif etdiyi siyasi sistemi Sərkisyan rejimi dövründəki siyasi sistemdən daha progressiv və sivil saysa da, Qarabağ problemi həll olunmadan ölkənin bu sistemə keçə bilməyəcəyi qənaətinədir (teleqraf.com).

"Təsəvvür edin, ölkə XXI əsrdədir, ancaq XVII əsrin ideologiyası ilə yaşayır. Paşinyan əsaslı olmayan bütöv bir populist şüarlar sistemi irəli sürüb və dünyaya yeni baxış modelini təqdim edib. Nikol Paşinyan ondan eşidilmək istənilənləri deyir. O bildirir ki, Qarabağ konfliktinin sülh yolu ilə tənzimlənməsinin tərəfdarıdır. Amma öz oğlunu Qarabağa hərbi xidmətə göndərir. Göstərmək istəyir ki, Dağlıq Qarabağ "müstəqil" dövlətdir", - deyir o qeyd edib.

Qarabağ probleminin həll perspektivinə gəldikdə analitik xatırladı ki, daxili siyasət xarici siyasəti müəyyən edir. "Ermənistan ictimai fikrində feodalizm yaxın dini-mistik dünyagörüşü hakim olduğu müddətdə işğalı davam etdirəcək. Nə vaxt ki, insanlar yalnız milli yox, dünyəvi dəyərlərlə yaşamağın lazım olduğunu başa düşəcək, onda işğal sona çata bilər. Ermənilər özlərindən soruşmalıdır, bu kimə lazımdır? Çünki ölkədən material və intellektual resursların axını davam edir. Ermənilər seçim etməlidir: ya dalana dirənəcəklər, ya da ümumi inkişaf yolunu seçib işğaldan vaz keçəcəklər" - rusiyalı tarixçi-alim sonda əlavə edib.

Ancaq məsələ də elə bu seçimin doğru edilməsindədir. Bundan ötrü Ermənistan da daha bir inqilaba ehtiyac var - şüurlarda...

□ **"Yeni Müsavat"ın analitik xidməti**

Ötən həftənin Azərbaycan və bütövlükdə Cənubi Qafqaz üçün Almaniyanın federal kansleri Angela Merkelin Güney Qafqazın üç ölkəsinə səfər etməsi ilə yadda qaldı. Dünyanın dördüncü iqtisadi nəhəngi Almaniyanın liderinin bölgəyə, xüsusən də Azərbaycana səfəri ciddi hadisə kimi ən müxtəlif istiqamətlərdən şərh edilir. “Angela Merkelin səfərini daha çox iqtisadi, yoxsa siyasi maraqlardan doğan səfər hesab etmək olar?” sualı da aktuallığını qoruyur.

almaniyalı deputat üçün istisna hal kimi yanaşmadı. Belə olan halda Merkelin deputatını səfərini yarımqıq tərk etməyə razı salmaqdan başqa çarəsi qalmadı”.

Politoloq qeyd etdi ki, Merkelin Bakıda alternativ qaz re-

göre vacibdir ki, Amerika və digər dövlətlər ondan əl çəksinlər, Rusiya ilə yaxınlıqda ittiham etməsinlər. Azərbaycan qazının Avropada əsas alıcıları başqa dövlətlərdir. Merkelin Azərbaycan qazına marağı göstərmədiyi onun Tbilisidəki

Niyə Merkelin gəlişi də sual oldu, gedişi də?..

Hüseyinbala SƏLİMOV

Üç günlük səfər prinsipçə, yarım aylıq müzakirə və təhlillərə nöqtə qoymalı idi. Amma qoydumu? Almaniya kanslerinin regiona səfərinin əsl məzhi bilindimi? Yoxsa bunu da, məsələn, ABŞ dövlət katibinin regionlara mütəmadi turnesi kimi yozmaq lazımdır?

Düşünürük ki, səfərə elə beləcə də yanaşmaq lazımdır: AB getdikcə dünya siyasətində daha fəal olmağa can atır, onun nüvəsini və aparıcı gücünü isə Almaniya təşkil edir.

Bu səbəbdən də Almaniya kanslerinin yerlərdəki vəziyyəti bilavasitə öyrənməyə çalışması heç də təəccüb doğurmamalıdır və onun səfərinə də bu aspektdən yanaşmaq lazımdır.

Aydın məsələdir ki, qonşu Gürcüstanda danışıqların ağırlıq mərkəzi Tbilisi-AB və Tbilisi-NATO problemlərini əhatə etdi.

Dəfələrlə yazmışdıq ki, Gürcüstanın Bloka yolunu əngəlləyən ilk növbədə A.Merkeldir. Bəli, Blok içrə Gürcüstan Almaniyanın, Ukrayna isə Macarıstanın təmsilində maneə ilə qarşılaşıb.

Güman ki, gürcülər Almaniya hökumət başçısını AB və NATO ilə əlaqələrin onlar üçün nə qədər vacib olduğuna inandırmağa çalışdılar və hətta bunun üçün kansler üçün qədim bir alman mahnısı da oxudular. Di gəl, Merkelin fikrini dəyişə bildilərmə? İnanmaq istədik, amma ki, inana bilmirik, çünki Qafqaz turnesindən əvvəl Merkel V.Putinlə görüşmüşdü.

Ermənistanda da nələrin müzakirə edilməsini təxmin etmək elə də çətin deyil. Əlbəttə ki, N.Paşinyan öz almaniyalı həmkarı ilə avro-integrasiya problemlərini müzakirə etməyə cəsarət etməz, çünki bunun ən azı hələki vaxtı yetişməyibdir.

Bəs İrevanda hansı problemlər gündəmə gəlib? Çox böyük ehtimalla Paşinyan növbəti dəfə dilənməyə cəhd edib, çünki onu hər şeydən çox “məxməri inqilab”a görə hədiyyə maraqlandırır. Brüssel sammitində ona işarə etdilər ki, heç bir hədiyyə olmayacaq, nəzərdə təkə əməkdaşlıq tutulur, bunun üçünsə İrevan bezi addımları atmalıdır.

Səfərin Azərbaycan səhifəsilə bağlı da çox söz demək olmur, çünki Almaniya kansleri bizi maraqlandıran əsas problemlər - Dağlıq Qarabağla bağlı ən ümumi ifadələrlə kifayətləndi, xüsusilə nəzərəcarpacaq bir söz eşitmədik ondan.

Ölkəsinin Qarabağ probleminin həllinə töhfə verməyə hazır olduğunu deyən siyasətçi xanımı dinlərkən birçə sual keçdi beynimizdən: Necə və ya hansı formada?

Ona görə ki, Merkel jurnalistlərdən birinin “Ermənistana qarşı niyə sanksiyalar tətbiq olunmur?” sualına heç bir cavab vermədi, üstəlik, biz ondan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyən birmənalı bəyanatlar da eşitmədik.

Əlbəttə ki, bundan məyus olmamalıyıq. İki amil var ki, Almaniyanı bizim üçün çox vacib edir. Birincisi, Almaniya Avropanın əsas dövləti və AB-nin mühərrikidir. İkincisi, erməni diasporu hələki bu ölkədə ciddi rüşə sala bilməyib. Bunlar isə o deməkdir ki, bu istiqamətdə işləməyə və nisbətən yaxın nəticəyə ümid etmək olar.

O ki qaldı digər məsələlərə, hiss olunurdu ki, Merkel Azərbaycanın tranzit imkanlarının və innovasiyalının kursundadır, Bakı-Tbilisi-Qars dəmiryolu xəttindən də, TANAP və TAP-dan xəbərdardır. Düzdür, indi Almaniya Rusiya ilə böyük qaz layihəsi reallaşdırmağa qərarlıdır və buna görə tez-tez ABŞ-ın qnaqlarına da məruz qalır.

Aydın məsələdir ki, Rusiya ilə sıx əlaqələrinə baxmayaraq Merkel də istəməz ki, Almaniya və Avropa birmənalı şəkildə Rusiya qazından asılı olsun. Ona görə də onun TANAP və TAP-a marağı olmalıdır.

Xüsusən də ki, regionda Xəzərin statusu ilə bağlı konvensiya imzalanandan sonra tamamilə yeni vəziyyət yaranıb, Mərkəzi Asiya ölkələrinin də qaz resurslarının Avropa səmtinə ixrac etmək üçün zəmin formalaşdırılıb.

Amma Azərbaycan prezidenti çox düz qeyd etdi ki, bu məsələdə təşəbbüsü Mərkəzi Asiya ölkələri göstərməlidir, necə ki, Azərbaycan öz qazını ixrac etmək üçün min kilometrə uzanan kəməri inşa etməli oldu və bunun üçün xeyli vəsait xərclədi.

Eyni təşəbbüslə Qazaxıstan və Türkmənistan çıxış etməlidir. Amma onlar hələki belə təşəbbüsdə bulunmurlar. Ola bilsin, bunu ya Rusiya amili yubadır, ya da nəzərə almaq lazımdır ki, Xəzərlə bağlı konvensiya bu yaxınlarda imzalanıb və yeni təşəbbüslər üçün də vaxt tələb olunur.

Ümumi halda, A.Merkel də işarə etdi ki, Cənubi Qafqazın ən aparıcı ölkəsi və Almaniyanın regionda əsas ticari-iqtisadi tərəfdaşı Azərbaycandır. Di gəl, bir məqam var ki, Almaniya Azərbaycanda digər Avropa nəhənglərilə, məsələn, Britaniya və Fransayla müqayisədə hələki daha zəif təmsil olunubdur; bunu iqtisadi və həm də ki, humanitar mənada demək mümkündür. Elə bu səbəbdən ümid edirik ki, A.Merkelin səfəri bu fərqləri də azaltmağa təkan verəcək...

Merkeli Cənubi Qafqaza gətirən maraqlar...

Ekspertlərdən maraqlı açıqlamalar; “Gürcüstan Berlin üçün nə qədər əziz olsa da, Almaniya bölgənin əhalisinə və resurslarına görə əsas ölkəsi olan Azərbaycanla əməkdaşlıqdan daha çox faydalana bilər”

Almaniya kansleri ilə Bakıda görüşdə iştirak edən hüquq müdafiəçisi Əvəz Həsənov “Yeni Müsavat”a bildirdi ki, bu səfər Almaniyanın siyasi maraqlarını ödəmək üçün nəzərdə tutulan bir səfər idi: “Almaniya regionla uzun müddətdir ki, yüksək şəxs səviyyəsində maraqlanırdı. Merkel bu səfərlə Almaniyanın Azərbaycana və bütövlükdə Cənubi Qafqaza önəm verdiyini nümayiş etdirdi”.

Politoloq Elxan Şahinoğlu isə bildirdi ki, Merkelin səfəri bir sıra maraqlardan irəli gələn səfər sayılmalıdır. Bu sırada siyasi, iqtisadi maraqlar ön yerdədir: “Almaniya kanslerinin Gürcüstanına səfəri Cənubi Qafqazın digər iki dövlətinə səfərdən bir amilə görə də fərqləndi. Merkel Tbilisidə dəyəri 193 milyon avro olan iki müqavilə imzaladı. Birinci müqavilə Gürcüstanın bezi bölgələrinin su və kanalizasiya sistemlərinin yenidənqurulmasıyla bağlı idi. İkinci sazişə görə isə Almaniya bankları Gürcüstanda yeraltı qaz anbarının tikintisinə 150 milyon avro kredit ayracaqlar.

Angella Merkelin Ermənistan səfəri isə simvolik xarakter daşıyırdı. Almaniya Rusiyanın bölgədəki kasıb müttəfiqi Ermənistanı kredit ayırmaq istəmir. Merkelin Ermənistan səfəri daha çox bu ölkənin baş naziri Nikol Paşinyana lazım idi ki, Avropanın onunla hesablaşdığını daxili auditoriyaya göstərə bilsin.

Beynəlxalq aləm və müxtəlif siyasi ekspertlər Merkelin Azərbaycana səfərini səbirsizliklə gözləyirdilər. Birincisi, Merkelin bölgəyə səfərindən öncə əsas proqnozlar bu şəkildə idi: “Angella Merkel alternativ qaz resurslarının Avropaya çatdırılmasını müzakirə etmək üçün Cənubi Qafqaza gedir”. Bölgədə yalnız Azərbaycanın qazı var. Demək

əsas danışıqlar Bakıda aparılmalı idi.

İkincisi, Merkelin Bakıya səfərini daha bir hadisə aktuallaşdırmışdı. Merkelin nümayəndə heyətinin tərkibində Albert Vayler adlı deputat var idi. Həmin deputat hakim partiyanın üzvü olmaqla yanaşı Cənubi Qafqaz ölkələri ilə parlamentlərarası əməkdaşlıq qrupunun üzvüdür. Rəsmi Bakı onun Azərbaycana girişinə qadağa qoyub. Çünki bu almaniyalı deputat qeyri-qanuni olaraq Azərbaycanın işğal altındakı bölgəsində olub və buna görə ismi Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin “qara siyahısına” salınıb. Həmin deputatın Azərbaycana girişinə qadağa qoyulduğunu Merkel bilməmiş deyildi. Bəs onda nəyə görə həmin deputat nümayəndə heyətinin tərkibinə salınmışdı? Görünür, kansler düşünmüş ki, Bakı geri addım atacaq. Ancaq rəsmi Bakı haqlı olaraq güzəştə getmədi,

surslarının Avropa bazarına çatdırılması mövzusunun geniş müzakirə olunacağı ehtimalı özünü doğrultmadı. Çünki, **Merkellə birgə mətbuat konfransında Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev almaniyalı jurnalistin sualına cavab verərək ona işarə etdi ki, əgər Avropa başqa ölkələrin, o cümlədən Türkmənistanın qazını da TANAP və TAP boru xətləri ilə Avropaya daşımaq istəyirsə, onda birbaşa qazi tədarük edən ölkə ilə - yeni Türkmənistanla danışmalıdır:** “Bu sözlərdən nə anlaşılır? Azərbaycan qazın tranzitində maraqlıdır, ancaq bu Azərbaycanın problemi deyil, Avropa Türkmənistanla razılıq əldə etməli, Transxəzər boru xəttinin tikintisini maliyyələşdirməlidir. Merkelin cavabından isə Avropanın məhz bu cür hərəkət edəcəyi aydınlaşmadı. Almaniya kansleri üçün Azərbaycan və Türkmənistan qazının Avropaya nəqlini dəstəkləmək ona

“biz Rusiya qazını daha sərfəli qiymətə alırıq” açıqlaması da göstərir. Buna baxmayaraq, Merkel ölkəsinin Azərbaycana verdiyi dəyəri bu ifadə ilə tərənnüm etdirdi: “Azərbaycan Cənubi Qafqazda Almaniyanın əsas ticarət tərəfdaşdır”. Başqa cür ola da bilməz. Gürcüstan Berlin üçün nə qədər əziz olsa da, Almaniya bölgənin əhalisinə və resurslarına görə əsas ölkəsi olan Azərbaycanla əməkdaşlıqdan daha çox faydalana bilər.

Merkel bu səfərlə demək istədi ki, bölgədə Almaniya da var. Bu yalnız Moskvaya deyil, Almaniyanın yaxın tərəfdaşı və Avropa Birliyinin iki aparıcı dövlətindən biri Fransaya da yumşaq mesaj idi. Çünki bu günə qədər Cənubi Qafqaz ölkələrinə daha çox Fransa prezidentləri səfərlər edir və bununla bölgədə varlıqlarını gücləndirməyə çalışırlar”.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
“Yeni Müsavat”

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti (BŞİH) məlumat yayıb ki, şəhərdə tullantıların daşınması istiqamətində köklü dəyişikliklərə başlanıb. Məlumatda qeyd edilir ki, son vaxtlar Bakıda təmizlik və abadlıq işlərinin aparılmasında müsbət dəyişiklik müşahidə olunur: "Şəhər icra hakimiyyətindən əldə olunan məlumatlara görə, etiraf edilməlidir ki, bu gün tullantıların daşınması və ilk növbədə zibil konteynerlərinin az olması ilə bağlı bir sıra problemlər mövcuddur. Artıq yeni konteynerlər sifariş verilib və onların sayının artırılması ilə bağlı işlər görülür. Lakin bu müvəqqəti həldir, çünki yaxın vaxtlarda paytaxtda məişət tullantılarının daşınması sahəsində köklü dəyişikliklərin aparılması nəzərdə tutulub. Buraya tullantıların çeşidlənməsi məqsədi ilə yeni xüsusi konteynerlər qoyulması da daxildir. Layihənin həyata keçirilməsi və xarici ölkələrin təcrübəsindən yararlanmaq məqsədi ilə xaricdən mütəxəssislər dəvət olunub və hazırda işlər aparılır. Aparılan tədbirlər paytaxtın simasının köklü surətdə dəyişməsi, sakinlərimizin sosial-məişət şəraitinin daha da yaxşılaşdırılmasına yönəldilib, gələcəkdə bu işlər daha da genişləndiriləcəkdir", - deyərək, məlumatda bildirilib.

"Yeni Müsavat"a danışan 1971-1986-cı illərdə Bakı Baş Tikinti İdarəsinin rəisi və Bakı Şəhər Soveti sədrinin 1-ci müavini vəzifəsində işləmiş Əzim Məsimov bildirib ki, əslində bu problem hələ onun vəzifədə olduğu dövrlərdən mövcud olub: "Hələ sovet dövründə Bakıda zibil təmizləmə zavodunun inşası şəxsən mənim rəhbərliyim altında olub. Həmin zavod normal qaydada işləyirdi. Sa-

BŞİH-dən yeni layihə: Bakı tullantılardan təmizlənəcək

Ekspert: "Bunun üçün əhali arasında da maariflənmə işi aparmaq lazımdır"

dəcə olaraq orada problem çeşidləmə idi. Avropada hələ 50 il öncədən bunu təşkil etmişdilər. Yəni 3 konteyner qoyurdular insanlar da hərəsinə bir cür zibilləri atırdılar. İndi də bu cür işlər qurmaq lazımdır. Hesab edirəm ki, bunun üçün xaricdən mütəxəssis gətirməyə də ehtiyac yoxdur. Çünki məsələ kifayət qədər sadədir. Problemi həll etmək üçün və sistemi qurmaq üçün hansısa Avropa şəhərinə gedib, orada bir neçə gün qalıb, prosesi öyrənmək kifayət edir. Təsərrüfatın necə qurulduğunu öyrənilib, Bakıda da tətbiq etmək olar. Belə bir şey üçün xaricdən mütəxəssis gətirib, onun xərçini ödəmək düşüncəm ki, doğru addım deyil. Mənim vəzifədə olduğum zaman bu işləri Almaniya da olan təcrübədən bəhrələnməyə çalışmışdım. Belə ki, həmin zaman getmişdik Almaniya və za-

manımız olduğu üçün kvartalları gəzmişdik. Şəxsən müşahidə etdim ki, orada bu kimi xidmətlər hansı formada təşkil olunub. Bunu öyrəndikdən sonra gəlib Bakı Şəhər Xalq Deputatları Soveti İcraiyə Komitəsinin İxtisaslaşdırılmış Tikinti İdarəsinin rəisi, sonradan qısa müddət ərzində baş nazirin müavini də olmuş Rauf Gülməmmədovla danışmışdım. Almaniya da gördüklərimizi Bakıda təşkil etdik. Sonra qəzetlər də bunu yazıb, təbliğ etdilər. Hər kəs bu işi yüksək qiymətləndirirdi. İndi də eyni qaydada xarici ölkələrin təcrübələrindən bəhrələnmək olar. Hər şey üçün xaricdən mütəxəssis çağırmaq sadəcə olaraq, gülməlidir".

Mütəxəssis bildirib ki, bu məsələdə əhalini də maarifləndirmək lazımdır: "Əhalinin özü də bilməlidir ki, zibilli hara atırlar. Yeni konteynerlərə uyğun olaraq zibilləri də atmaq lazımdır. Yoxsa şüşə atılan yerə kağız tökmək, doğru deyil və ümumi işi də çətinləşdirir. Deyirlər ki, 1 ton nomenklatura üçün vətəndaş 65 manat pul qazana bilər. Yaxşı, kim 1 ton kağız yığar ki, buna 65 manat pul verəcəklər. Bu təbliğatın özü, qabaqcadan işi öldürmək deməkdir. İşə birinci başlayan zaman həvəsləndirici addımlar atmaq lazımdır. Heç olmasa 300 manat pul verəcəyini elan etsələr və bu pulu verərsələr, camaat maraqlanar, işə can yandırar. Nəticədə zibillərin yayılmasının da qarşısı alınar. Yoxsa, 1 ton kağızı yığıb daşımaq elə 150 manatdan baha başa gəlir".

Ekspert bildirib ki, Azərbaycanda tullantıların bağlı əsas problem çeşidləmə işinin təşkil olunmamasıdır: "1980-ci illərdə də zavod tikilən zaman çeşidləmə işi təşkil olunmadı. Mən o zaman zavodun tikinti işinin rəhbəri idim. Lakin çeşidləmə işini təşkil etməli olanlar, bunu etmədilər. Lakin həmin zaman bir çox ölkələrdə bu iş görüldü. İndi də əsas diqqətlər bu məsələyə ayrılmalıdır".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

İstirahət mövsümü bitdi - Bakı yenə tıxacı təslim olacaq...

Anar Nəcəfli: "Tıxacın qarşısını almaq üçün yolların hərəkət hissəsində sıradan çıxmış yerlərin bərpasını həyata keçiririk"

Yay və istirahət mövsümü artıq bitmək üzrədir. Bununla əlaqədar olaraq paytaxtda yenidən əhalinin sayı çoxalıb. Eyni zamanda yeni tədris ilinin başlanması ilə müxtəlif bölgələrdən minlərlə tələbə də Bakıya axın etməkdədir. Şəhərdə əhalinin artması təbii ki, Bakı yollarında avtomobil sıxlığının da yaranması deməkdir. Ötən illərdə sentyabr ayından etibarən günün pik saatlarında yollarda uzun tıxaclar müşahidə edilirdi.

Bəs bu il vəziyyət necə olacaq?

Nəzərə çatdıraq ki, artıq avqustun 27-də paytaxtın bir sıra ərazilərində, habelə, Bakı-Sumqayıt yolunda uzun tıxaclar müşahidə olunub.

"Yeni Müsavat"a danışan Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin (AAYDA) mətbuat xidmətinin rəhbəri Anar Nəcəfli bildirib ki, agentlik olaraq onlar müvafiq işləri görürlər:

"Tıxacın qarşısını almaq üçün yolların hərəkət hissəsində sıradan çıxmış yerlərin bərpasını həyata keçiririk. Çünki yolun hərəkət hissəsi sıradan çıxmış vəziyyətdə olduqda, bu da həmin istiqamət üzrə avtonəqliyyat vasitələrinin yavaş hərəkət etməsinə

səbəb olur. Nəticədə ərazidə sıxlıq yaranır. Bunu aradan qaldırmaq üçün ən işlək prospektlərdə təmir işləri aparılır. Həmin yollardan biri Babək prospektidir ki, orada əsaslı şəkildə yenidənqurma işləri aparılır. Bu ilin oktyabr ayında orada işlərin tam olaraq yekunlaşdırılması planlaşdırılır. Eləcə də Mir Cəlal küçəsində də işlərin yekunlaşdırılması nəzərdə tutulub. Orada da kompleks işlər aparılır. Yasamalda Əsəd Əhmədov küçəsi əsaslı şəkildə təmir olundu. Hazırda ona paralel olan digər küçələr var ki, orada da işləri görülmür. Həmin küçələr də uzun müddət idi ki, təmir olunmadığı üçün yol hərəkəti hissəsi sıradan çıxmış vəziyyətdə idi".

A.Nəcəfli bildirib ki, bütün bunlarla yanaşı, qəsəbələr arası yollarda da işlər aparılmaqdadır:

"Hələ ki planda əlimizdə olan mövcud layihələri yekunlaşdırılmasıdır. Xüsusilə də uzun müddətdir ki, təmir işlərinin aparıldığı yollarda işləri başa çatdırmağı planlaşdırırıq. Digər planlarımız isə 2019-cu ilə aiddir. Bundan əlavə harada ki, problemlə nöqtələr var, orada tədbirlər planına baxma-

dan, işlər aparılır. Yasamalda parkın ətrafında çəkilən yollar da bir-iki aydan sonra tam şəkildə yekunlaşdırılacaq".

Nəqliyyat üzrə ekspert İlqar Hüseynov "Yeni Müsavat"a bildirib ki, tıxacın aradan qaldırılması üçün digər qurumların da görməli olduqları işlər var:

"Bakı şəhərinin yollarında edilən kosmetik dəyişikliklərin prinsip etibar ilə ümumi problemlə təsir gücü çox deyil. Bi-

zim yollarda avtomobil nəqliyyat vasitələrinin ötürücülük imkanları zəifdir. Sentyabr ayında da dərslər başlayır və bu zaman yaranacaq tıxaclarda həm də vətəndaşlar günahkardır. Belə ki, Bakı şəhərində insanların ictimai nəqliyyatdan istifadə mədəniyyəti, yetərincə formalaşmayıb. Xüsusən də elə ailələr var ki, onların hər birinin ayrıca xidməti maşını, avtomobili var. Bu da ümumi götürendə nəqliyyatın yükünü artırır. Bununla yanaşı kifayət qədər tələbələr var ki, rayondan Bakıya gəlib, burada şəxsi avtomobillərini istifadə edirlər. Nəticədə ki, sentyabr ayından etibarən yollarda həddən artıq yüklənmə nəzərə çarpır. Bu cür hallarda problemdən çıxış mümkün deyil. Çünki infrastruktur imkan vermir ki, həmin prospektləri genişləndirək. Bilirik ki, yol kənarlarında birbaşa şəkillərə bitişik ticarət obyektləri tikilib. Onların sökülməsi və digər bu tipli məsələlər Bakı şəhərində yetərincə problem yaradır. Neftçilər prospekti istiqamətində, "Koroğlu" metro stansiyasından üzə "Əhmədli" stansiyasına qədər olan prospektlərdə kifayət qədər ictimai-iaşə obyektləri tikilib ki, bu da həmin ərazidə yolların genişləndirilməsinə maneə yaradır".

Ekspert bildirib ki, yaxın və uzaq perspektivdə Bakı şəhərində tıxac probleminin həlli tramvay və trolleybus xətlərinin çəkilməsi halda mümkündür:

"Yeni sistemin qurulması, eni imkan verən prospektlərdə metrobus sisteminin tətbiqi, tıxac problemini ciddi şəkildə azalda bilər. İstanbulda bunun tətbiqi çox böyük effekt verdi. Bu sistemlə eyni zamanda təcili tibbi yardım maşınlarının xəstələri çevik şəkildə xəstəxanalara çatdırılmasını, yanğın söndürənin vaxtında hadisə yerinə yetişməsinin təmin edə biləcəyik. Prospektlərin ortasında keçən arakəsmələri ləğv edib, işıq dirəklərini də sağa-sola keçirməklə ortada trolleybus xətti çəkmək olar. Bakı şəhərində istismar müddəti çoxdan başa çatmış minlərlə nəqliyyat vasitəsi də var. Hansı ki, bunların dayanandırılması, istismar müddəti başa çatdığı üçün xətdən çıxarılması kimsənin marağında deyil. Ümumilikdə isə tıxac problemini aradan qaldırmaq üçün sürücülük mədəniyyətindən tutmuş, infrastruktur imkanlarımızın olmaması, hamısı əsas səbəblərdir. Yaxşı olar ki, anonslarımız olsun, təbliğat vasitələrindən istifadə edək. Belə ki, valideynlər uşaqlarını məktəblilər üçün nəzərdə tutulan avtobuslarla dərse göndərsələr, bu da ümumi işin faydasına olar. Lakin avtobuslar olduğu halda valideynlər övladlarını yenə də xüsusi maşınlarla dərse aparırlar. Hər kəs tıxac probleminin həlli istiqamətində çalışmalı və dünyanın əksər ölkələrində tətbiq olunan texnologiyalardan istifadə etməliyik".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Ermənistandakı hakimiyyət dəyişikliyindən sonra Dağlıq Qarabağa dair sülh danışıqları bir az da qeyri-müəyyən duruma girib. Problemin həllinə məsul olan ATƏT-in Minsk Qrupu isə həmişəki kimi, passiv mövqedədir və xeyli müddətdir ki, heç bir pozitiv təşəbbüslə çıxış eləmir. Yəni sülh prosesi bir növ, öz axarına buraxıb. Bu isə müharibə riskinin artması deməkdir.

Artıq əcnəbi analitiklər də münaqişə zonasındaki durumdan ciddi narahatlıq ifadə edən şərhlər verməkdədirlər. Məsələn, fransalı siyasi ekspert, Parisdəki Avropada Perspektiv və Təhlükəsizlik İnstitutunun prezidenti, təhlükəsizlik və beynəlxalq münasibətlər üzrə mütəxəssis Emmanüel Düpü hesab edir ki,

Qarabağ münaqişəsinin həllində istifadə edilən vasitələr köhnəlib və artıq beynəlxalq münasibətlərin bugünkü aktual durumuna cavab vermirlər (Report).

Münaqişənin 30 ildir həllini tapmamasına təəssüf edən ekspert deyib: "Bunun səbəblərini araşdırarkən yalnız

"Suriya ermənilərini Qarabağda saxlamaq mümkün olmayacaq" - politoloq

"Ermənistan suriyalı erməniləri Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində yerləşdirməklə beynəlxalq hüquq normalarını kobud şəkildə pozur". Bunu Ermənistan rəhbərliyinin Suriyadan olan etnik erməniləri Azərbaycanın işğal olunmuş Füzuli və Cəbrayıl rayonlarında məskunlaşdırmaq cəhdini şərh edən tanınmış türkiyəli politoloq, professor Toğrul İsmayıl deyib ("Trend").

Ekspertin sözlərinə görə, erməni əsilli suriyalı qaçqınların Azərbaycanın işğal altındakı torpaqlarında yerləşdirilməsi siyasəti Cenevrə konvensiyalarından irəli gələn öhdəliklərin kobud şəkildə pozulmasıdır: "Bu ərazilərdə coğrafi adların dəyişdirilməsi, işğal altındakı torpaqların yandırılması kimi qanunazidd fəaliyyət Ermənistanın Azərbaycana qarşı açıq təcavüzünü göstərir. Ermənistan rəhbərliyi Yaxın Şərq amilindən öz məqsədləri naminə istifadə edir ki, müharibə olacağı təqdirdə cəbhə xəttinə göndərməyə kimse olsun. Lakin suriyalı ermənilərin Qarabağda qalacağına inanmıram. Birincisi, bu, regionda qeyri-sabit vəziyyətlə şərtlənir, ikincisi isə nəzərə alınmalıdır ki, 2016-cı ilin aprelində olduğu kimi, Azərbaycan və Ermənistan arasında aktiv hərbi fəaliyyət hər an yenilənə bilər. Suriyalı erməni qaçqınları işğal altındakı Qarabağda yalnız müvəqqəti sığınacaq tapa bilərlər. Yaşadıqları ölkədəki müharibəyə görə vətənlərinə qayıdan ermənilərin yeni müharibədə iştirak etmək arzusunda olduqlarını düşünmürəm".

T.İsmayıl bildirib ki, Ermənistan Cənubi Qafqazın ən zəif ölkəsidir, işğalçı ölkənin iqtisadi durumu isə acınacaqlıdır. "İrəvanda, erməni işğalı altında olan Qarabağda yaşayış səviyyəsi çox aşağıdır. Buna görə də ermənilərin bura kütləvi şəkildə köçürülməsindən söhbət gedə bilməz. Hakim rejimin belə arzusu var, çünki bu halda provokasiya planları irəli sürmək olar", - deyir o əlavə edib.

Türkiyə-Rusiya yaxınlaşması ilə böyük sülh də yaxınlaşa bilər - gözlənti

Qarabağ konfliktinin dinc həllində irəliləyişə nail olmayan Minsk Qrupunun ən azından, "təzədən format"a ehtiyacı var; münaqişə zonasında müharibə riski artır; Paşinyan dördüncü dəfə işğal altındakı Qarabağa getdi - səbəb...

Azərbaycan və Ermənistan münasibətləri faktorunu əsas götürmək lazım deyil. 1988-ci ildən bu yana Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasında öz sözünü demək istəyən periferik ölkələrlə münasibətlər etibarlı təhlil olunmalıdır. Bu problem "donmuş münaqişələr kateqoriyasına aiddir və ən başlıca problem də onun həllində istifadə edilən vasitələrin 30 ildən sonra beynəlxalq münasibətlərin bugünkü aktual vəziyyətinə cavab verməməsidir".

Mütəxəssisə görə, Fransanın və ABŞ-in həmsədrliyi olduğu ATƏT-in Minsk Qrupunun fəaliyyəti strateji reallığa cavab vermirlər: "O səbəbdən Minsk Qrupunun fəaliyyətinə xitam verilməlidir. Artıq beynəlxalq əhəmiyyətli məsələlər Qərbin sərhədlərini aşmalıdır. Məsələn, Rusiya, Türkiyə, İrən götürsək və Çini də əlavə etsək, Avrasiya məkanı yaratmış olarıq. Artıq dünya hegemonluğu uğrunda mübarizə daha ABŞ və Rusiya arasında getmir. Bu gün inkişaf etməkdə olan ölkələr üçüncü bir yol açmaqdadırlar. Ona görə də Azərbaycan ABŞ-in mütləq sədaqətinə arxalana bilməz. Qarabağ münaqişəsinin həllində vasitəçi olan ölkələrin coğrafi ərazi genişləndirilərsə, məsələnin tezliklə nizamlanmasına nail olmaq mümkündür".

Eləcə də qardaş Türkiyə problemin nizamlanmasına ciddi təkan verə bilər. Çünki Azərbaycana mühüm təsir imkanlarına malikdir. Rusiya və İrən isə eyni qaydada işğalçı Ermənistanı təsir edib onu konstruktiv mövqeyə kökləyə bilər. Son vaxtlar Türkiyə ilə Rusiya arasında ən müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın dərinləşməsi bu yöndə ümidləri artırır. İstisna deyil ki, günün birində Qarabağ mövzusu Moskva-Ankara gündəliyində ön sıralara çıxacaq.

"Azərbaycan Türkiyə-Rusiya yaxınlaşmasında maraqlı olmalı, bu məsələ üçün öz töhfələrini verməlidir. Ermənistan üçün Türkiyə-Rusiya ittifaqı ən xoşagəlməz ssenaridir". "Yeni

Müsavat"ın məlumatına görə, bu sözləri axar.az-a Türkiyənin XİN rəhbəri Mövlud Çavuşoğlu, müdafiə naziri Hulusi Akar və MİT sədri Hakan Fidanın ötən həftəsonu Moskvada Rusiya lideri Vladimir Putinlə görüşünə münasibət bildiren politoloq Əhəd Məmmədli deyib.

"Bu iki ölkə ötən əsrin əvvəlində də yaxınlaşmışdılar. O vaxt hər iki dövlətin Qərblə münasibətləri müharibə səviyyəsində idi. İndi elə olmasa da, Türkiyə ilə Rusiyanın Qərblə münasibətləri gərgindir və daha da gərginləşməyə doğru gedir. Bu da istər-istəməz, Türkiyə ilə Rusiyanı yaxınlaşdırır. Ümumiyyətlə, Türkiyə ilə Rusiyanın çox bağlılığı var. Türkiyənin slavyan, Rusiyanın da türk tarixi var. Türkiyə ilə Rusiya daha səmimi mütəfiq çevrilsələr, bu təkə iki dövlət üçün deyil, müsəlman və pravoslav dünyası üçün də önəmli hadisə olacaq. Bunun belə olmamasını istəyən qüvvələr həm Türkiyə, həm də Rusiyanın içində var. Belə qüvvələrdən Qərb əsrlərdir istifadə edib Türkiyə ilə Rusiyanı bir-birinə vuruşdurub. Amma artıq Türkiyədə də, Rusiyada da anlayırlar ki, Qərbin fitnəsinə uyub savaşımaq deyil, dostlaşmaq lazımdır. Erdoğan və Putin istəsə, bu iki dövlət uzunmüddətli səmimi münasibətlər qura bilər. Bu isə Azərbaycanın da xeyrinədir", - deyir o vurğulayıb.

Onun qənaətinə, Türkiyə ilə Rusiya bir yerdə olsa,

Azərbaycan üçün tarixi şans yaranır: "Ötən əsrin əvvəlində məhz Türkiyə ilə Rusiyanın yaxınlaşması səbəbindən Qarabağla Naxçıvan Göyçə, Dərələyəz və Zəngəzurun tələyini yaşamadı. Yüz ildən sonra növbəti Türkiyə-Rusiya yaxınlaşması Azərbaycan üçün işğal olunmuş Qarabağı qaytarmaq imkanlarını çoxaldacaq".

Bu arada Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan növbəti dəfə işğal altındakı Dağlıq Qarabağa gedib. "Yeni Müsavat"ın erməni qaynağına istinadən verdiyi məlumata görə, ötən bazar o, işğalçı ölkənin müdafiə naziri David Toniyan, silahlı qüvvələrin baş qərargah reisi Artak Davtyanla birgə Azərbaycana gəlib. Erməni qaynağının bildirdiyinə görə, separatçı rejimin başçısı Bako Saakyanla keçirilən görüşdə Nikol Paşinyan "Dağlıq Qarabağın müdafiəsinin gücləndirilməsi məsələsinə və sərhəddəki vəziyyətə" müzakirə edib.

Göründüyü kimi, düşmənlərin yeni rəhbərliyində müharibə xofu qalır və getdikcə artmaqdadır. Xüsusən də Rusiya ilə gərginləşən münasibətlər fonunda güclənən bu xofdan qurtulmağın tək yolu isə İrəvanın Qarabağda dair konstruktiv danışıqlara köklənməsi, maksimalist və absurd tələblərdən imtina etməsidir. Özü də bunu bacardıqca tez, heç bir seçki bəhanəsi gətirmədən etmək

Hazırda cəmiyyətimizdə işıqlandırılmalı xeyli sayda problem varken yerli televiziya məqazın və qalmaqallı proqramlarına yer verirlər. Məarifləndirici verilişlər yox dərəcəsinədir. Hətta ötənlərdə akademik, Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyev məqalələrindən birində televiziya haqqında tənqidi fikir səsləndirmişdi.

Sitat: "Xaricdə Azərbaycan kanallarına baxan soydaşlarımızda, xaricilərdə ölkəmiz haqqında hansı təsəvvür yaranır? Biz onlara ölkəmizdə gedən ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi, mədəni proseslər haqqında hansı məlumatı veririk?"

Bütün tənqidlərə, tövsiyələrə rəğmən yerli kanalların TV siyasəti bərhad vəziyyətdədir. 10 ildən çoxdur bu mövzu hakimiyyətin masasında olsa da, vəziyyət dəyişməz olaraq qalır.

Millət vəkili Fəzail Ağamalı "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, son illər bununla bağlı ciddi irəliləyiş yoxdur: "Uzun illərdən bəri Azərbaycan televiziyanın yüksək standartlara uyğun verilişlər hazırlayıb efiyə buraxması ilə bağlı fikirlər deyilib. Bu fikirlər Milli Məclisin tribunasında da səsləndirilib. O fikirləri səsləndirənlərdən biri də mənəm. Təəssüf ki, bununla bağlı ciddi irəliləyiş yoxdur. Bəzi televiziyalarda müəyyən fərqli yanaşmalar olsa da, əksər kanallar ayrı-ayrı ölkələrin tanınmış televiziyanın sosial xarakterli verilişləri təqlid edilir. Əksər vaxtlarda efiyə göz yaşı, yaxud mənasız gülüşlə müşayiət olunan şou verilişlər, heç bir

Tənqidlərdən nəticə çıxarmayan televiziyaçılarımız

Fəzail Ağamalı

Qulu Məhərrəmli

Fəzail Ağamalı: "İnsanlar yeni fikirlər, yeni simalar görmək istəyir"
Qulu Məhərrəmli: "Biabırçılıqları aradan qaldırmaq üçün inzibati üsullara əl atmaq ehtiyacı var"

məna, mahiyyət daşımayan seriallar, qalmaqallı proqramlara yer ayırırlar. Eyni saatda dolmanın, küftənin, "Sezar" salatının hazırlanması ilə bağlı mətbəx verilişlərlə efiyə zəbt edirlər. Şit, əttökən, guya komik təqdimatlar və s. bütün bunların hamısı təəssüf doğuran hallardır. Belə düşünürəm ki, televiziya ilə bağlı konkret hər televiziyanın özünü proqram hazırlanmalıdır. Ən çox Rusiya və Türkiyənin kanallarına izləyirəm. Rusiya kanallarında daha çox ixtisaslaşma gedir. Ayrı-ayrı sahələrin ətrafında tədqiqatlar və bu tədqiqatlara uyğun təqdimat gedir.

Baxırsan ki, bu gün hər kəsi düşündürən global məsələlərin təhlili, onlarla bağlı araşdırmalar gədir. Bəşəriyyətin bu günü, sabahı ilə bağlı dünya səviyyəli alimlərin fikirlərini özündə ehtiva edən analitik verilişlər gədir. Başqa kanala baxırsan, orada ancaq kinolar gədir. Digərində ancaq musiqi səsləndirilir, şou üçün ayrıca kanal olur. Bizdə bunlar yoxdur. Sanki bizdə kanallar universaldır, hər şey var, ancaq axtarırsan içində nadir halda səni təmin edən hansısa veriliş olur. Və dostlarım mənə dedilər ki, bu gün hər kəsi düşündürən global məsələlərin təhlili, onlarla bağlı araşdırmalar gədir. Bəşəriyyətin bu günü, sabahı ilə bağlı dünya səviyyəli alimlərin fikirlərini özündə ehtiva edən analitik verilişlər gədir. Başqa kanala baxırsan, orada ancaq kinolar gədir. Digərində ancaq musiqi səsləndirilir, şou üçün ayrıca kanal olur. Bizdə bunlar yoxdur. Sanki bizdə kanallar universaldır, hər şey var, ancaq axtarırsan içində nadir halda səni təmin edən hansısa veriliş olur. Və dostlarım mənə dedilər ki, bu gün hər kəsi düşündürən global məsələlərin təhlili, onlarla bağlı araşdırmalar gədir. Bəşəriyyətin bu günü, sabahı ilə bağlı dünya səviyyəli alimlərin fikirlərini özündə ehtiva edən analitik verilişlər gədir.

Yoxdur. Ancaq niyə bizdə belədir? Mən bu suala cavab tapa bilmirəm. Bizim kanallara nə vaxt baxırsan, eyni sima, eyni adamlardır. Bu verilişdən çıxıb o birinə gedirlər. Son 30 ildə doğrudanmı Azərbaycanda güclü analitik qabiliyyətinə malik politoloqlar, iqtisadçılar, geopolitiklər, konfliktoloqlar yetişməyib? Əlbəttə, yetişib. Sadəcə axtarıb tapıb, verilişlərə çıxartmaq lazımdır. İnsanlar yeni fikirlər, yeni simalar görmək istəyir".

Televiziya eksperti, jurnalist Qulu Məhərrəmli mövzu ilə əlaqədar bunları deyir: "Televiziya verilişlərinin zəifliyi və

tez-tez qıcıqlandırıcı davranışları ilə cəmiyyətdə əsəb gərginliyi yaratması, artıq az qala norma çevrilib. Nə tamaşaçıların, nə mütəxəssislərin, nə hakimiyyət nümayəndələrinin, nə deputatların tənqidləri heç bir fayda vermir. Əksinə, efiyərimizi zəbt edən mənasız proqramlar çoxalmaqda, şou - biznes qəhrəmanlarının efiyə "məcəraları" davam etməkdədir. Ən pisi isə odur ki, müvafiq qurumlar, o cümlədən MTRŞ bu rəzaletin qarşısını almaq üçün təsirli tədbirlər görə bilmir. Çünki hər kanalın və TV rəhbərinin arxasında, sanki kimlərsə dayanıb onları özfəaliyyətə, o

cümlədən dəyərləri tapdala-mağa şirnikləndirir. Bəli, bizim TV-lərdə yüksək peşəkarlıq, ictimai ölçülərlə düşünmək, cəmiyyəti düşündürən, onu məarifləndirib irəli aparmaq üçün maraqlı layihələr reallaşdırmaq ənənəsi keçmişdə qalıb. Təəssüf ki, bu gün uğursuz müğənnilər, aşağı səviyyəli şou adamları ekran qəhrəmanlarına çevrilib, bunlardan isə yüksək ağıl, intellekt, əxlaq, nümunəvi davranış, dəyər ummaq yersiz olar. O cəmiyyətdə ki, ekranda fikir və düşünce adamları öndə olur, ağıllı müzakirələr aparılır, tamaşaçıya yüksək zövq aşlanır, orada tamamilə başqa ovqat və əxlaq hakim olur. Təəssüf ki, son 15-20 ildə bizim televiziyaçılar mümkün olmayan, vaxtilə ictimai əxlaqın qəbul etmədiyi zərərli düşünce və davranış tərzini indi cəmiyyətə sırıyır. Məncə telekanalların ünvanına media səviyyəsində bu şəkildə deyinmək heç bir fayda verməyəcək. Ona görə ki, özümüz deyib özümüz eşidik. Mənim düşüncəmə görə, yerində olmayan qeyri-peşəkar TV rəhbərlərinin, efiyə üçün cavabdehlik hiss etməyən redaktor, rejissor və prodüserlərin məsuliyyətini artırmaq, bu sahədəki biabırçılıqları aradan qaldırmaq üçün inzibati üsullara əl atmaq ehtiyacı var".

Q Ləman MUSTAFAQIZI,
"Yeni Müsavat"

Klassik avtomobil həvəskarları: "UAZ"ı, "Volqa" sı, "06" -sı olan məşhurlar

Tanınmışların bəziləri buna hobbisi kimi baxır, bir qismi isə ona öyrəşib...

Avqustun 26-da Bakıda klassik avtomobillərin yürüşü və sərgisi keçirildi. Azərbaycan Avtomobil Federasiyasının təşkilatçılığı ilə keçirilən yürüş Heydər Əliyev Mərkəzinin qarşısından start götürdü. Yürüşdə 1980-ci ilədək istehsal olunmuş 100-dən çox avtomobil iştirak etdi ki, onların da əksəriyyəti yürüş üçün qeydiyyatdan keçmiş şəxsi avtomobillər idi. Tədbirdə Heydər Əliyev Mərkəzində nümayiş etdirilən klassik avtomobil sərgisinin eksponatları olan nəqliyyat vasitələri də iştirak etdilər.

Yürüş-sərgidə "Ford Model A" (1930), "QAZ M 20 Pobeda" (1958), "Mercedes Benz SL 190" (1962), "Ford Mustang" (1966), "Volvo 13134" (1966), "VAZ 21011" - milis (1973), "BMW 3.0 CS Coupe (1974), "Qaz 13"- Çayka (1975) və digər unikal avtomobil modelləri təqdim olundu.

Bu kimi sərgi Azərbaycanda ötən illərdə də keçirilib. Ötən il keçirilən yürüşdə Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru, Azərbaycan Avtomobil Federasiyasının prezidenti Anar Ələkbərov, Azərbaycan Avto-

mobil Federasiyasının vitse-prezidenti, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi Mədet Quliyev, o zamankı təhsil naziri Mikayıl Cabbarov, tanınmış mədəniyyət və incəsənət nümayəndələri iştirak edib, klassik avtomobilləri idarə etmişdilər.

Azərbaycanda avtomobil həvəskarları daha çox yeni,

müasir avtomobillərə üstünlük versələr də, əslində dünyada klassik avtomobillərə də maraq göstərənlər az deyil. Dünya ölkələrində bir çox məşhur insanların avtomobil parkında klassik avtomobillərə də yer verilib.

Məsələn, Facebook-un qurucusu Mark Zukerberq bəllidir ki, gənc yaşda inanılmaz bir

sərvət qazanıb. Lakin o, uzun müddət heç də baha sayılmıyan "Acura TSX" avtomobilini sürüb.

Müğənni Koray Avcı əvvəllər 1976-cı ilə aid "Cadillac" markalı maşın sürürdü. Köhnə avtomobillərə marağı olduğunu deyən ifaçı kolleksiyaya toplayır. O, hətta adını simvollaşdıraraq maşın nömrəsi üçün KRY

hərflərini alıb. Keçmiş futbolçu Tümer Mətinin də sarı rəngli "Chevrolet" markalı klassik avtomobili var. Məşhur türkiyəli aktyor Cem Yılmaz da klassik avtomobil sevdəlisidir. Türkiyəli aktyor Kıvanç Tatlıtuğun da 1970-ci il istehsalı olan "Corvette"ni var. Popçu Kənan Doğulun isə indiyə qədər 8 klassik avtomobili olub. "Arxak sokaklar" serialından tanıdığımız Şevket Çoruh da klassik avtomobillərin həvəskarıdır. Onun 1962-ci il istehsalı olan "Chevrolet Pick Up" marka avtomobili var.

Azərbaycanda isə məşhurlar yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi daha çox müasir avtomobillərə üstünlük verirlər. Ölkədə yalnız müğənni Cavanşir Məmmədov klassik avtomobili ilə gündəmə gəlib. Ümumilikdə isə bu müğənninin böyük və bahalı avtomobil parkının olduğu deyilir.

Ölkədə siyasilərə gəlincə isə onların bəziləri hələ də köhnə avtomobilləri idarə edirlər. Məsələn, **Klassik Xalq Cəbhəsi Partiyasının sədri Mirmahmud Mirəlioğlu** "UAZ 469" (Villis) avtomobili sürür.

Politoloq Qabil Hüseynlin isə 1994-cü il istehsalı olan "VAZ-2106" markalı avtomobili var. Politoloq "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, o, hazırda da bu avtomobili idarə edir.

"Demək olar ki, çox az istifadə edirəm. Ancaq başa gələndə, müəyyən işləri görəndə zaman onu idarə edirəm. Mənim üçün asan idarə olunan sərfəli maşındır. Özü də hər zaman saz vəziyyətdə saxla-

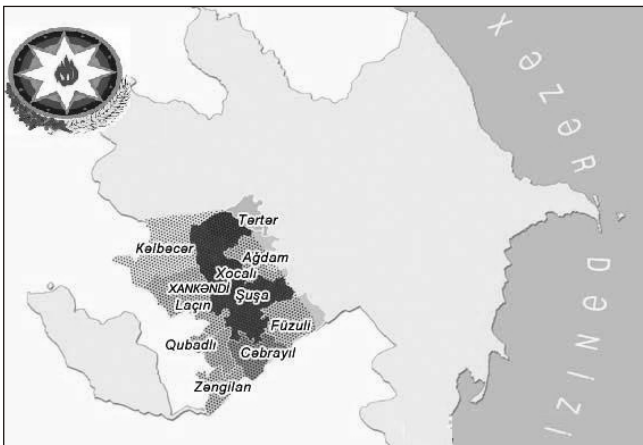
yıram. Əlbəttə ki, klassik avtomobillərin müəyyən çətinlikləri var. Ancaq cibinə görə davranmalısan. Gəlir səviyyəsi orta olan adamlar üçün mənə sovet dövrünün maşınları daha sərfəlidir. Adam var ki, köhnə maşınları yığırlar. Bu, başqa məsələdir və hobbidir. Mən isə sadəcə olaraq ayağı yerdən götürmək üçün istifadə edirəm. Avtomobil bər-bəzək deyil, sadəcə hərəkət etmək üçün bir vasitədir. Məsələyə bu cür yanaşmam və pulum da olsa lüks avtomobil almaram. Müəyyən qədər sərfəli alman maşınlarına rəğbət var. Ancaq əlim-ayağım öyrəşdiyi üçün bu avtomobili daha çox sevirəm".

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu n da bir zamanlar sovet avtomobili olub. Lakin bildirdi ki, hazırda həmin avtomobil onun özündə deyil:

"Məndə "Qaz-21" olub, ancaq ehlə müharibə vaxtı qardaşıma verməmişəm. Sonradan da yarasız vəziyyətə düşdü, daha istifadə etmək olmadı. Avtomobilin neçənci il istehsalı olması yadımda deyil. Hesab edirəm ki, həmin avtomobillər indiki qədər komfortlu olmasa da, çox möhkəm idi. 10 dəfə divara dəyəndə heç bir yeri ezilmirdi. İndikilər isə belə deyil. Sürət, komfort baxımdan isə hazırkı avtomobillər daha yaxşıdır. Mən ümumiyyətlə, avtomobil həvəskar deyiləm və maraqlanmıram. Mənim üçün sadəcə olaraq ayağımı yerdən götürən nəqliyyat vasitəsidir".

Q Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Ermənistandakı inqilabdan sonra Rusiyanın bu ölkəyə təsirlərinin azaldığı aydın şəkildə sezilir. Amerikanın təcavüzkar ölkəni Kremlin nəzarətindən çıxarmaq üçün çabalar göstərdiyi, şimal qonşumuzun isə buna ciddi müqavimət göstərdiyi diqqəti cəlb edir.

Cənubi Qafqazla bağlı yeni siyasətin həyata keçirildiyi, Rusiyanın bölgəyə təsirlərinin azaldılması cəhdləri sezilir. Bu prosesin ölkəmizin xeyrinə cərəyan etdiyini bildirilir. Azərbaycanın situasiyadan istifadə edib, işğal altındakı torpaqlarını azad etmək üçün hərəkətə keçməsinin vacibliyi də qeyd edilir.

Politoloq Əhəd Məmmədli-nin qənaətinə görə, erməni inqilabı Amerikanın Rusiyaya zərbəsi idi: "Bu inqilabı məhz Amerika edib iddiasında deyiləm, amma Amerikanın maraqlarına cavab verdiyi dəqiqdir. Cənubi Qafqazda ABŞ-in ən böyük səfirliyi Ermənistandadır. Ortaya sual çıxır, kasıb, strateji əhəmiyyəti az olan Ermənistanda amerikalıların bu qədər böyük səfirlik saxlaması nəyə lazımdır? Ermənistanın indiki iqtidarı qərbönlüdür. İnqilabdan sonra yeni iqtidar rusyönümlü qüvvələri həbs et-

məyə başladı. Rusyönümlü qüvvələrin lideri, keçmiş prezident Robert Kõçəryan belə həbs edildi. Düzdür gözləndiyi kimi onu çox da həbsdə saxlaya bilmədilər. Paşinyan baş nazir seçilən kimi "Rusiya ilə münasibətlərə yenidən baxılmalıdır" söylədi. Bu yaxınlarda da Türkiyə ilə sərhədi qoruyan rus ordusunun gələcək taleyinə baxılmasının vacibliyini dilə gətirdi. Zətən rus ordusu ilə bağlı erməni əhalisində ciddi narazılıq var. Ermənistanda dislokasiya olunmuş rus əsgərlərinin özbaşınalığına erməni əhalisi ciddi etirazlar edib. Rus əsgərinin Gümrüdə erməni ailəsinə güllələməsi böyük etiraz dalğası yaratmışdı. Sərkisyanın hakimiyyətdən getməsinin səbəblərindən biri də bu məsələ idi. Rusiya Ermənistanı güzəştə getmir. Sadəcə xalq Paşinyanın hələlik arxasındadır. Xalq faktoru ilə

hətta Rusiya kimi şahin dövlət belə hesablaşmağa məcburdur. Kremlin gücü Ermənistanda yenə də Amerikadan çoxdur. Sadəcə ruslar hələ düşünür ki Paşinyan ağıllanacaq, ağıllanmasa isə onu devirə biləcəklər. Rusiya susmur. Leontyev Zatulın Jirinovskilərin

Politoloq hesab edir ki, Qafqaz yavaş-yavaş Rusiyanın nəzarətindən çıxır: "Gür-

Moskva dayandırmamağa çalışacaq. Cənubi Qafqazda Moskva ən güclü Ermənistandadır. Rusiyanın Qafqazdan getməsi Azərbaycanın xeyrinədir, təbii ki, Rusiyanın yerini Qafqazda, ən əsas da Azərbaycanda Qərb deyil, Türkiyənin doldurması şərti ilə. Azər-

fərbər etməlidir. Moskvaya təsir rıçaqlarını Bakı artırmağı bacarmalıdır. Azərbaycan diplomatiyası bunları bacarsa, çox böyük uğur əldə etmiş olacaq. Azərbaycan Rusiya ilə Ermənistan arasında olan ziddiyyətlərdən istifadə edib səmərə götürməyi bacarmalıdır. Bakı bu-

Rusiya Ermənistanı güzəştə gedə bilər...

Politoloq: "2019-cu il Azərbaycan üçün ərazi bütövlüyünə qovuşmaq üçün dönüş ili olacaq"

dili ilə İrəvana mesajlar göndərilir, təhdidlər edilir. Ermənistan açıq şəkildə rus qoşunlarının çıxmasını tələb etməyə, yaxud Avrasiya İttifaqı, KTMT-dən çıxmayana qədər Rusiya Ermənistanı cəzalandıran deyil. Lakin Paşinyan ölkəsində Rusiyanın mövqelərini zəiflətməyə davam etsə, Moskva onu devirməyə çalışacaq. Erməni xalqı yenə də Paşinyanın arxasında dursa və Rusiyanın Paşinyanı devirməsi alınmasa, Kreml əsas kartı olan Qarabağ kartına əl atacaq. Belə olan halda Azərbaycan üçün işğal olunmuş torpaqlarını azad etməyə tarixi şans yaranacaq. İndiki erməni parlamenti rusyönümlü qüvvə-

cüstan demək olar ki nəzarətdən çıxıb. Azərbaycan balanslı siyasətini davam etdirir. Ermənistan da Rusiya ciddi zərbələr alır. İnqilab, rusyönümlü qüvvələrin sıradan çıxarılması, anti-rus əhvalı Ermənistanın anti-reallığına çevrilib. Rusyönümlü siyasətçilər, general, biznesmenlərin həbsi Moskva üçün heç də ürekaçan mənzərə deyil. Amma Rusiya Ermənistan və Azərbaycanda güclüdür. Döyüşsüz nə Ermənistanı, nə də Azərbaycanı verən deyil. Azərbaycan balanslaşmış siyasəti ilə Kreml razi sala bilər. Ermənistan isə əksinə Sərkisyanın vaxtından indiyə qədər Rusiyadan get-gedə aralanır. Bu aralanmanı

baycana Qafqazda böyük Türkiyə lazımdır. Güclü Türkiyə Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyünün əsas təminatçısıdır. Ermənistanda Rusiya seyri mövqedə qalır. Yuxarıda qeyd etdiyim kimi, Rusiya Ermənistan da hələ ki gözləmə mövqeyindədir. Azərbaycan üçün ən gözəl ssenari Ermənistanla Rusiyanın arasının dəyməsi və Rusiyanın Azərbaycana torpaqlarını qaytarmasına yaşıq işıq yandırmasıdır. Bunun olması üçün Azərbaycan Rusiya ilə çox ciddi şərtlə işləməlidir. Bakı Moskvanı İrəvandan daha yaxın və sərfəli olduğuna inandırmalıdır. Azərbaycan bütün diplomatiya lobbisini Rusiyaya sən-

nu edə bilsə, yuxarıda qeyd etdiyim kimi Qarabağı qaytarmağa tarixi şansımız yaranacaq. Düşünürəm ki, 2019-cu il Azərbaycan üçün ərazi bütövlüyünə qovuşmaq üçün dönüş ili olacaq. Azərbaycan həm diplomatik, həm də hərbi cəhətdən bu dönüş ilinə indidən çox ciddi hazırlaşmalıdır. Kreml divarını aşmağa yollar axtarılmalıdır. Kreml divarı aşılırsa, bu Azərbaycan diplomatiyasının ən böyük uğurlarından olacaq. Qarabağa yol Kremldən, Türkiyənin Azərbaycan və dünyada güclü olmasından gedir. Fürsətlərdən Azərbaycan istifadə etməyi bacarmalıdır".

□ **Cavanşir ABBASLI, "Yeni Müsavat"**

Demokratiya gözləntisi Avropaya istiqamətlənib?

Elçin Mirzəbəyli: "Roma demokratiyası kimi, ABŞ demokratiyası da nisbidir"

Son illərdə Amerikanın demokratiya imicinin sürətlə aşağı düşdüyü sikkə deyil. Artıq Birləşmiş Ştatların bu kartdan dövlət maraqlarını həyata keçirmək üçün istifadə etdiyi də çoxlarına bəllidir.

Artıq belə bir görüntü, rəy var ki, demokratiya gözləntiləri ABŞ-a deyil, Avropaya, Avropa Birliyinə yönəlmişdir.

Almaniya kansleri Angela Merkelin günlər öncəki Cənubi Qafqaz səfəri də bu cür düşüncələri möhkəmləndirir.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli hesab edir ki, Amerika üçün demokratiya heç zaman ön planda olmayıb: "ABŞ ideoloji dövlət deyil, kapitalın və maraqların öz şərtlərini dikte etdiyi bir ölkədir. Soyuq müharibə dönəmində ABŞ da daxil olmaqla bütövlükdə qərb demokratiyası sosialist sistemine qarşı qoyulan liberal dəyərlər toplusu idi. Lakin bu dəyərlər sistemin doğurduğu və özünün də sadıq qaldığı ideoloji xətt

yox, ideoloji mübarizə vasitəsi idi. ABŞ üçün demokratiya neoimperializmin vazkeçilməz elementidir. Bəzən ABŞ demokratiyasının qədim Roma demokratiyası ilə eyniləşdirilməsi də buradan qaynaqlanır. Roma ölkələri viran qoyur, günahsız insanları qətlə yetirir, qul bazarında satdırırdı. Qədim Romada hər romalı qul sahibi idi. Amma romalılar onları idarə edənləri özləri seçirdilər. Seçirdilər ki, daha çox qul sahibi olsunlar, daha çox ölkələri viran qoysunlar, təbii resurslarını Romaya daşısınlar. Fundamental insan hüquqları baxımından Roma demokratik ölkə sayıla bilməzdi. Çünki bir ölkədə eyni zaman kəsiyində heç bir hüquqa malik olmayan kö-

lənin və mütləq hüquqlar sahibi olan "azad insan"ın birgə yaşaması və bu cəmiyyətin demokratik cəmiyyət adlandırılması mümkün deyildi. Roma demokratiyası kimi, ABŞ demokratiyası da nisbidir. Qərbin demokratik obrazı bununla bağlı aparılan təbliğata inanmayanlar və inanmaq istəyənlər üçün keçərlidir.

İnsan hüquq və azadlıqları fundamental anlayışlardır. Bir amerikalıya, yaxud alman münasibətdə necə dəyərləndirilsə bir suriyalıya, liviyalıya münasibətdə də elə dəyərləndirilməlidir. Lakin təəssüf ki, biz bunun əksini görürük. Qlobal geosiyasi və iqtisadi maraqlar tələb edəndə milyonlarla insanın həyatı təhlükəyə atılır, yüzminlərlə günahsız insanın ölümünə fərxan verilir. Amma bu insanların hüquq və azadlıqları

onları bu fəlakətə sürükləyənləri qətiyyətlə maraqlandırmır. Lakin yenə də geosiyasi və iqtisadi maraqlar tələb edəndə 1 nəfərin hüquqlarının pozulması, yaxud hüquq pozuntusu barədə uydurma məlumatların tirajlanması sanki bütün bəşəriyyətin hüquq və azadlıqlarının məhdudlaşdırılması kimi dəyərləndirilir. Qərb demokratiyasını ifşa edən, gözdən salan da bu amillərdir. Onlara inanmayanlara gəldikdə isə əslində, bu demokratiyaya, insan hüquq və azadlıqlarına, digər bəşəri fundamental dəyərlərə sadıqlıqdan irəli gəlir. "İnananlar" sadəcə bu oyunun içində rol və pul amaq üçün canfəşanlıq edənlərdir. Bu siyasi biznesdir, siyasi statusun, yaxud mövqenin bazar piştaxtasına çıxarılmasıdır".

Politoloq onu da qeyd etdi ki, Angela Merkelin keçirdiyi görüşlər Almaniyanın hökumət başçılarının ənənəvi protokollarına uyğun şəkildə və

onların səfər etdiyi ölkələrin razılığına əsasən həyata keçirilir: "Burada qeyri-adi heç nə yoxdur. Almaniyə kanslerinin Bakıdakı bəyanatlarına diqqətlə qulaq asanlar da bunu yaxşı başa düşürlər. Merkelle görüşün bəziləri tərəfdən xüsusilə radikal düşüncədə təmsil olunan və əksər hallarda bir-birinə nifrət bəsləyənlərin düşmənlərini qıcıqlandırmaq cəhdlərindən irəli gəlir. Görüş barədə ajiotaj cəhdləri də buradan qaynaqlanır, həmçinin xarici dairələrə, donör təşkilatlarına mesaj xarakteri daşıyır. Yəni, demək istəyirlər ki, "baxın, Almaniya kansleri bizimlə görüşürsə, deməli bu düşmənin əsas təmsilçiləri bizik. Bizimlə işləyin, bizə grant ayırın" və s. Müsəlman ölkələri

nin kifayət qədər problemləri var. Digər tərəfdən Azərbaycanla bağlı məsələlərin müsəlman ölkələri kontekstindən müzakirə olunmasını yanlış hesab edirəm. Azərbaycan modern dünyəvi dövlətdir. Siyasi sistemləri çökdürülmüş ölkələrə gəldikdə isə, onların bu vəziyyətə düşmələrinin səbəblərinin arasında siyasi sistemin köhnəməsi, ədalət prinsiplərinin ən son həddə pozulması, o cümlədən xarici müdaxilələrlə bağlıdır. Hesab etmirəm ki, Liviya, Suriya, İran, Əfqanıstan kimi dövlətlərin vətəndaşları "Qərb demokratiyası"na etimad bəsləyirlər. Onların münasibəti çaresizlikdən qaynaqlanır. Başqa alternativləri yoxdur".

□ **Cavanşir ABBASLI, "Yeni Müsavat"**

Amerikanın Rusiya-ya yeni sanksiyaları qüvvəyə minib. "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, sanksiyalar paketində Rusiyaya təcili yardım lazım olmadıqca hər cür xarici yardımın edilməsi, silah və həm hərbi, həm də gündəlik məqsədlər üçün istifadə edilən məhsulların ixracı yasaqlanıb. Bundan başqa, Rusiyaya heç bir qurum, agentlik tərəfindən və ya Amerika hökumətindən hər hansı vasitə ilə kredit, kredit təminatı və ya maddi dəstək təmin edilməməsi barədə qərar verilib.

ABŞ Dövlət Departamentinin sənədinə görə, Skripal olayı ilə bağlı heç bir sübut olmadığı halda Rusiyaya gətirilən yeni qadağalar qüvvəyə minib. Sənəddə yeni qaydaların Rusiyaya işbirliyinə yaxınlaşdıracağı iddia edilib. Düzenləmələr paketində Rusiyaya "təcili humanitar yardım" lazım gəlmədikcə hər cür xarici yardımın edilməsi, silah və həm hərbi, həm də gündəlik məqsədlər üçün istifadə edilən məhsulların ixracı yasaqlanıb.

Paketdə eyni zamanda Rusiyaya heç bir qurum, agentlik tərəfindən və ya ABŞ hökumətindən heç bir vasitə ilə kredit təminatı və maddi dəstək təmin edilməməsi üçün bilinib. Kosmos sahəsində və sivil hava nəqliyyatı təhlükəsizliyi sahəsində texnologiyaların və yenidən ixracatı isə sistemin xaricində qalıb. Sanksiyaların əksi bildirilmədikcə ən azı 1 il qüvvədə qalacağı deyilir. Qərara əsaslandırma olaraq, ABŞ-in beynəl-

Trampın həmlələri dünyanın dənqəsini pozur - təhlükə

Yenidən impiçment təhlükəsi ilə üzləşən ABŞ prezidenti nəyə nail olmaq istəyir?

xalq təhlükəsizlik maraqlarının qorunması göstərilir. Rusiya yeni sanksiyalara prinsipial olaraq qarşılıq veriləcəyini bildirib.

Bu arada ABŞ prezidenti Donald Tramp ölkəsinin bayrağının rənglərini bilməməkdə it-

Internetdə yayılan fotoda Trampın uşaqlarla birgə bayraq rənglədiyi şəkillərə diqqət yetirilib. Məlum olub ki, Tramp bayraqdakı üfqi zolaqları ağ və ya qırmızı olduğu halda göy boya ilə rəngləyib. Bu isə birmənalı qarşılanmayıb. ABŞ bayrağını səhv rənglədiyi üçün Tramp sərt tənqidlərə məruz qalıb.

Trampın Türkiyə əleyhinə atdığı birtərəfli addımlar və təhdid siyasəti də ABŞ-da da mübahisə yaradıb. NATO-nun keçmiş ali komandanı, admiral Ceyms Stavridis "Bloomberg"ə keçən həftə verdiyi müsahibədə geniş Endryu Bronson böhranının ancaq diplomatik yollarla həll edilə biləcəyini söyləyib. Stavridis Trampın Brunson məsələsində addımlar atarkən Türkiyənin NATO ittifaqı üçün əhəmiyyətini nəzərdən qaçırılmamasının lazım olduğunu bildirib. Türk ordusunun Əfqanı-

standan Liviyaya qədər NATO-ya verdiyi töhfələri gözləri ilə gördüyünü qeyd edən Stavridis söyləyib: "Bu problemin bir nömrəli həlli Türkiyəyə səfir təyin etməkdir. Hələ də orada elçimiz yoxdur. Bu məsələni diplomatik şəkildə həll etməliyik".

Türkiyənin NATO-dan çıxma ehtimalını 10 faiz olduğunu qeyd edən Stavridis bu ehtimalın müzakirə edilməsinin belə onu şoka saldıqını, çünki bunun olduqca narahatedici hadisə olacağını söyləyib. Türkiyənin son günlərdə Rusiya ilə yaxınlaşmasının narahatlıqları daha da artırdığını qeyd edən Stavridis, ölkənin NATO-dan ayrılması üçün arqumentləri də sadalayıb: "Birincisi, Türkiyənin böyüklüyü. Türkiyə NATO-dakı ən böyük ikinci orduya sahibdir. İkincisi, geosiyasi baxımdan ən problemlili regionun sərhə-

dində yerləşməsi. Üçüncüsü, simvolik olaraq, bu günə qədər çox önəm çıxacaq bir ölkə kimi Türkiyə NATO-dan ayrıldı. Bu NATO üçün fəlakət olar".

Qeyd edək ki, 2016-cı il prezident seçkilərinə müdaxilə məsələsinin qabarması fonunda ABŞ prezidenti Donald Trampın impiçment məsələsi kifayət qədər aktuallaşıb. ABŞ tarixində indiyə kimi cəmi 3 prezidentə qarşı impiçment məsələsi gündəmə gəlib. 1868-ci ildə Endryu Consona və 1998-ci ildə Bill Klinton qarşı irəli sürülən impiçment təşəbbüsü Senatdan keçmədiyi üçün həmin prezidentlər vəziyyətdən çıxıb biliblər. Lakin 1974-cü ildə analoji vəziyyətlə üzləşən prezident Riçard Nikson Senatın qərarını gözləmədən istefa verib.

□ Sevinc TELMANQIZI, "Yeni Müsavat"

ABŞ-AB gərginliyi Türkiyənin Birliyə üzvlüyünü tezləşdirməyəcək, ancaq... Elxan Şahinoğlu: "Amerika ilə Avropa arasındakı fikir ayrılığı Ankaranın xeyrinədir"

Amerikanın Türkiyə və İrana qarşı tətbiq etdiyi sanksiyalar Avropa Birliyi (AB) iki hissəyə bölüb. Qurumun aparıcı ölkələrinin əksəriyyəti bu qərarı növbəti dəstəkləyir, hətta sanksiya tətbiq edilən ölkələrlə əlaqələrini davam etdirir. Bütün bunlar isə Birləşmiş Ştatlarla AB arasında münasibətlərə ciddi şəkildə kölgə salmaqdadır.

Ekspertlər hesab edirlər ki, bu gərginlikdən ən çox uduşca sanksiyalara məruz qalan ölkələr çıxıb bilər. Xüsusilə, burada Türkiyə daha çox önəm çəkilir. Proseslər bu şəkildə gedərsə, rəsmi Ankara ilə AB arasında yaxın əlaqələrin yaranacağı, hətta qardaş ölkənin Birliyə üzvlük şanslarının artacağı bildirilir.

Qərb Universitetinin Tətbiqi Politologiya Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu hesab edir ki, ABŞ-ın Türkiyə iqtisadiyyatını zəiflətməyə çalışması Avropanın maraqlarına cavab vermir: "Amerikanın müxtəlif ölkələrə qarşı sanksiyaları gətirdikcə artır və sərtləşir. Artıq Rusiyaya qarşı növbəti sanksiyalar qüvvəyə minib. Sanksiyalar Rusiyaya qarşı 4 il əvvəl qəbul olunub. Bunun

səbəbi Rusiyanın 2014-cü ildə Krımı işğal etməsi idi. Həmin il Rusiyaya qarşı tətbiq olunan sanksiyalar bu ölkəyə bərbəşə mənfi təsir etmədi. Ancaq illər keçdikcə Rusiya iqtisadiyyatı zəiflədi. Hazırda Rusiyada həm inflyasiya, həm də devalvasiya güclənir. Rubl dəyərdən düşür. Rusiya vətəndaşlarının alıcılıq qabiliyyəti azalır. Rusiya iqtisadiyyatı bundan sonra daha da zəifləyəcək. Vladimir Putin prezident seçiləndə islahatlar aparacağını, yeni iş yerləri açacağını və pensiyaların artırılacağını vəd etmişdi. Bu sanksiyalar fonunda Putin vədlərini yerinə yetirə bilməyəcək. ABŞ-ın Rusiyaya qarşı sanksiyalarının Azərbaycanı az da olsa təsirləri var. Azərbaycanın kənd təsərrüfatı mallarının əsas satış yeri Rusi-

yadır. Rusiyada vətəndaşların alıcılıq qabiliyyəti azaldıqca bu ölkədəki ticarət də zəifləyəcək. Digər tərəfdən Rusiyada soydaşlarımız yaşayır. Onların son illər Azərbaycandakı qohumlarına göndərdikləri maliyyənin həcmi azalıb. Son sanksiyalar maliyyə köçürmələrini daha da azaldacaq".

Lakin politoloqa görə, Rusiyadakı maliyyə vəziyyətinin ağırlaşması Azərbaycandan çox Ermənistanı mənfi təsir edəcək: "Çünki Ermənistan tamamən kənardan göndərilən maliyyə vəsaitlərindən asılıdır. Amerika eyni üsulla Türkiyəni zəiflətməyə çalışır. ABŞ-la Türkiyə arasında münasibətlərdə keçmişdə də müəyyən problemlər olub. Ancaq Amerikada Türkiyəyə qarşı fərqli münasibət var idi. Məsələn, Konqres Türkiyəyə qarşı olanda Ağ Ev Administrasiyası Ankara ilə sıx münasibətlərin tərəfdarı idi. İndi isə həm Konqres, həm də Ağ Ev eyni dərəcədə Türkiyəyə

qarşı sərt siyasət həyata keçirir. Bu vəziyyət Türkiyənin əleyhinədir. Ancaq Türkiyə ilə Rusiyanı fərqləndirən xüsusiyyət də var. Ukrayna və Solsberri (Böyük Britaniyanın bu qəsbəsinə də zərər vermə hadisəsi) hadisələrinə görə Rusiyaya qarşı həm ABŞ-ın, həm də Avropa İttifaqının sanksiyaları mövcuddur. Türkiyəyə qarşı isə yalnız Amerika sanksiyası tətbiq edilir. Avropa İttifaqı əksinə, ABŞ-ın Türkiyəyə qarşı sanksiyaları pisləyir və Ankaraya dəstək ifadə edir. Amerika ilə Avropa arasındakı bu fikir ayrılığı Türkiyənin xeyrinədir. Bu faktor Türkiyə ilə Avropanı bir-birinə yaxınlaşdırır. Türkiyə-Amerika münasibətləri pisləşsə qədər Türkiyə ilə Avropa İttifaqı arasında da münasibətlər normal deyildi. Ancaq Amerikanın Türkiyə iqtisadiyyatını zəiflətməyə çalışması Avropanın maraqlarına cavab vermir. Bunun iki səbəbi var. Birinci səbəb: Türkiyə Avropa İttifaqının əsas ticarət tē-

rəfdaşlarından biridir, ticarətin həcmi 100 milyardlarla dollar keçir. Türkiyəni zəiflətmək Avropanı zəiflətmək deməkdir. Bu səbəbdən Brüssel Türkiyənin zəifləməsinə istəmir. İkinci səbəb: Avropa ehtiyat edir ki, Amerika Türkiyədən sonra başqa bir dövləti də sanksiyalarla cəzalandırmaq istəyə bilər. Onuz da bu dövlətlərin sayı artır. Amerikanın Rusiya, İran və Çindən sonra Türkiyəyə qarşı sanksiyalar tətbiq etməsi Brüsseli qorxudur. Çünki Rusiya, İran və Çindən fərqli olaraq Türkiyə Amerikanın strateji tərəfdaşı olub. Əgər Amerika strateji tərəfdaşını cəzalandırırsa, sabah Avropadakı başqa strateji tərəfdaşına qarşı da eyni siyasət tətbiq edə bilər. Ona görə də Avropa bu gün Türkiyəni müdafiə edir ki, sabah özü eyni aqibətlə üzləşməsin. Amerika Türkiyəyə qarşı sanksiya siyasətini tətbiq etməyə başlayanda Avropa İttifaqının iki başlıca dövləti - Fransa və Almaniyaya Türkiyəni dərhal dəstəklədi. Hər iki ölkənin lideri Türkiyə

prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdöğanla telefonla danışdı. Bunun nəticəsidir ki, Türkiyə lideri sentyabr ayında Almaniyaya səfərə hazırlaşır. Halbuki son vaxtara qədər Berlin-Ankara münasibətləri də hamar deyildi. Buna baxmayaraq, Avropa İttifaqı-Türkiyə yaxınlaşması strateji deyil, taktiki mahiyyət daşıyır".

Politoloq onu da bildirdi ki, Brüssel əvvəlcədən Türkiyəni Avropa İttifaqına üzv etmək istəmir: "Amerika-Türkiyə münasibətlərindəki gərginlik bu prosesə müsbət təsir etməyəcək. ABŞ-Türkiyə münasibətlərinin gərginləşməsi Azərbaycanın maraqlarına cavab vermir. Ancaq bunun fonunda istiləşən Avropa-Türkiyə münasibətləri Azərbaycanın xeyrinədir. Azərbaycan Türkiyə iqtisadiyyatının möhkəm olmasında və Avropa ilə ticarətinin artmasında maraqlıdır. Çünki Azərbaycan Türkiyə üzərindən Avropa bazarlarına da çıxış əldə edir".

□ Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"

Ötən həftə Qurban bayramı ərəfəsində Siyəzən rayonundan Bakıya qurbanlıq üçün gətirilən 70-dən çox heyvanın tələf olması haqda məlumat vermişdik. Xatırladaq ki, heyvanlar qapalı yerdə istidən və havasızlıqdan tələf olmuşdu.

Olay yerində olan əməkdaşımız qəssabların ölmüş heyvanların bir neçəsini tələsik şəkildə kəsib, satışa hazırladığının şahidi olmuşdu. Böyük ehtimalla ölmüş heyvan eti ya dənərxanalar, ya da kolbasa sexlərinə ötürmək üçün hazırlanmış. Doğrudur, sonradan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyindən açıqlama verilərək bildirildi ki, tələf olan heyvanları dərhal həmin ərazidən uzaqlaşdıraraq utilitizasiya edilib. Lakin bu çöldə, iaşə obyektlərində yediyimiz yeməklərdə ölmüş heyvan ətinin ola biləcəyi şübhələrini azaltmır. Bu gün hər addımlıqda, küçə kənarlarında çoxlu sayda dənərxanalara rast gəlirik. Dəfələrlə dənərxanalarda mənşəyi məlum olmayan heyvan ətindən istifadə edildiyi haqda məlumatlara rast gəlmişik. Həmin mənşəyi bilinməyən, düzgün qaydalarla hazırlanmayan dənərlərə küçədə qalxan toz-torpaq, avtomobillərin də üstü əlavə olunduğunu nəzərə alsaq, onun insan həyatı üçün nə qədər zərərli olduğunu təxmin etmək olur. Eləcə də sadə saraylarında, mərasim evlərində süfrələrə verilən yeməklər hansı ətdən hazırladığı, hansı şəraitdə saxlanıldığı şübhəli olaraq qalır.

Bu gün ayaqüstü, yəni tez ərsəyə gələn ("Fast-food") yeməklərə meyl getdikcə kütləviləşməyə başlayıb. Ofis və şirkətlərdə çalışanlar da gün-

Çöldə nə yeyək ki, zəhərlənməyək - həkim şərtlərdən danışdı

"Mümkün qədər qapalı yerlərdə qidalanmaq lazımdır, amma..."

dəlik olaraq bu cür yeməklər sifariş edirlər. Halbuki artıq bir çox ölkələrdə bu cür yeməklər insan sağlamlığında problemlər yaratdığı üçün qadağan olunub. Mütəxəssislər hesab edir ki, "Fast-food" qidalarının tərkibində trans-yağlar çox ol-

duğu üçün mədə-bağırsaq, qaraciyər, ürək-damar sistemə mənfi təsir göstərir, mübadilə pozğunluğu yaradır. Bu isə sonradan insanda piylənməyə, şəkər xəstəliyinə, öd yolu xərcənginə gətirib çıxara bilər.

Bəs çöldə nə yeyək ki, sağlamlığımız təhlükə altında qalmamın?

Mövzu ilə bağlı həkim **Vaqif Qarayev** "Yeni Müsavat"ə danışdı: "Mən şəxsən özüm şahidi oluram ki, bu gün küçə kənarlarında fəaliyyət göstərən dənərxanalarda inanılmaz növbələr var. Hansı ki, həmin dənərxanalar küçənin toz-torpağı altında fəaliyyət göstərir. Həmçinin böyük avtobus dayanacaqlarında, avtobusların üstü, yolun toz-torpağı qarışmış dənərlər satılır. Üstəlik, məlum olduğu kimi, satılan dənərlər heç bir gigiyenik baxımından düzgün hazırlanmışdır. Bu yaxınlarda restoranlardan birində zəhərlənmə olayı yaşanmışdı. Məlum olmuşdu ki, zəhərlənməyə səbəb ət olub. Restoran sahibi demişdi ki, "əti hər zaman aldığımız

yerdən almışıq, hansı ki, orada baytar nəzarəti var" və sairə. Buna inanmaq istəyərdim, hər halda adlı-sanlı restorana çirkləndirilməz. Lakin bütün yeməklər eyni ətdən hazırlanırsa, niyə zəhərlənmə yalnız iki stolda baş verib? Deməli, infeksiya ətə içəridə, mətbəxdə yoluxub. Yeni gigiyenik qaydalara əməl olunmur. Dənərlə hazırlayanların heç bir əlcəklə işləmir. Halbuki insanın ən çirkləndirici yeri əlləridir. Hətta dəfələrlə görmüşük ki, dənərlə hazırlayanın dirnaqları uzun, çirkləndirici, mərəsim evlərində də vəziyyət eynidir. Məlum olduğu kimi, bu yaxınlarda Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi yaranıb. Bu qurum məsələyə diqqətlə yanaşmalıdır. İlk növbədə kəsilən heyvanın sağlamlığı, kəsildiyi məkan, kəsilən zaman sanitariya-

gigiyenik qaydalara uyğun olub-olmadığı, hansı qaydalarda daşındığı araşdırılmalı, nəzarət edilməlidir".

Həkim onu da vurğuladı ki, sağlamlığımızın təhlükəsizliyini qorumaq üçün mümkün qədər qapalı yerlərdə qidalanmaq lazımdır: "Lakin həmin məkanlarda da diqqət edilməlidir ki, yeməklər hazırlanarkən gigiyenik qaydalara necə əməl olunur. Həmçinin qidalanın istehlak vaxtı, hansı şəraitdə saxlanıldığı araşdırılmalıdır. Bu gün bütün dünyada plastik qablara qarşı etiraz yürüşü başlayıb. Çünki plastik qablar insan orqanizmində çox ciddi xəstəliklər yarada bilər. Plastik qablarda olan zəhərli maddələr qidaya keçə bilər. İstehlakçı buna çox ciddi diqqət etməlidir".

Vaqif Qarayev "Fast-food" qidalarının insan orqanizmində yaratdığı fəsadlardan da söz açdı: "Birinci diqqət etməliyik ki, niyə belə adlanır. Bildiyiniz kimi, tez bir zamanda ərsəyə gələ bilən üçün insanlar buna çox meyllidirlər. Lakin onun tərkibində toksik qidalar, yağlar var ki, bunlar da ziyanlıdır. Son zamanlar "Fast-food" qidaları onkoloji xəstəliklər yaratdığı üçün Avropanın bir çox ölkəsində qadağan olunub. Onun tərkibindəki maddələr xüsusən də uşaqlara pis təsir edir, onları şişirdir".

□ **Xalidə GƏRAY, "Yeni Müsavat"**

Ceyranlarla bağlı həyəcan təbiline rəsmi reaksiya gəldi

ETSN rəsmisi: "Artıq nazirlik əməkdaşları problemlə bağlı yerindəcə araşdırma aparıblar"

Ecofront Qax Dövlət Təbiət Yasaqlığında, Acınohur Sarıca yarımşəhərlərində ağır və uzun müddətli zəhmət hesabına başa gəlmiş uğurlu reintroduksiyasına yenidən sevinmiş ceyran populyasiyası məhv təhlükəsi ilə bağlı müraciət hazırlanıb. Bildirilir ki, ərazidə hazırda 71 baş ceyran var. 14000 hektar düzən ərazinin 7500 hektarı 2018-ci ilin taxıl əkinini planına salınıb.

"Ərazinin 2000 hektarı isə Acınohur gölünün və ətraf duzlu sahilin payına düşür. Bütün bu ərazilər yovşanlı, şorəngəli yarımşəhəra biogeosenozudur və taxıl məhsuldarlığından söhbət gedə bilməz. Əkinlər başlasa, torpağın üst nazik qatı məhv olacaq, quraq ərazilərə anidən yağın yağışlar dərin yarıqlar açılıb bütün ərazi eroziyaya uğrayacaq, əkinlərdə zərərvericilərə qarşı istifadə ediləcək kimyəvi preparatlar, texnikanın səs-küyü, heyvanların qida bazasının məhv edilməsi, infrastruktur zolaqları, bütün bunlar başda ceyran populyasiyası olmaqla, bütün ekosistemi məhv edəcək. Qax Dövlət Yasaqlığı Acınohur gölü və ətraf

Axar Baxar alçaqdağlığı ilə birlikdə çox zəngin və özünəməxsus ekosistemə sahibdir və Azərbaycanda ən mükəmməl yaşaq populyasiyası məhz bu ərazidə mövcuddur! Nadir və nəslə kəsilmə təhlükəsində olan növlərdən qamışlıq pişiyi, çöl pişiyi, meşə pişiyi, safsar, imperator qartal, qara kərəkəz, misir leyseyeni, eləcə də şahinlərin nadir növləri məskunlaşıb, bəzəklərin isə kütləvi qışlama yeridir. 40-a yaxın fərdədən ibarət olan ayı populyasiyası, çaqqal, tülkü, canavar da var. Mingəçevir su anbarı tikildikdən sonra ərazinin ekosistemi kəskin dəyişsə də hələ də zənginliyi ilə və genişlənmə potensialı ilə Azərbaycanın Serengetisi adlandır-

lır. Yaxın keçmiş qədər ərazidə zolaqlı kaftarlar bəbirilər hətta pələng yaşayıb. Amma bu heyvanlar bir-bir buralardan yoxa çıxdılar. Gələcəkdə bu ərazini Turyançay qoruğu və Gürcüstanın Vaşlavani Milli Parkı ilə birləşdirib və hətta cənub şərqdə Şirvan MP və Qızılağac qoruqlarına qədər, qərbdə isə Ceyran çölə qədər uzatmaq

olar. Və nəslə kəsilmə və uzaqda çəkilmə heyvanları reintroduksiya etmək olar" - müraciətdə deyilir.

Müraciətdə xatırladırlar ki, sovet vaxtı Acınohur çölündə bir neçə il davam edən əkinlər məhsuldarlığın çox aşağı olması səbəbi ilə dayandırılıb: "Ancaq həmin müddətdə ceyran sürüləri tamamilə məhv ol-

du. Ceyranların əkin sahələrində zəhərlənərək kütləvi ölümünü yerli sakinlər arasında xatırlayanlar öz gözləri ilə görənələr var. ETSN-nin bu məsələdə acizə susqunluğunu anlamaq olmur. İctimaiyyətin dəstəyi və tələbi olmasa, böyük bir səhvi təkrar edəcəyik".

Məsələ ilə bağlı **Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri İradə İbrahimova** "Yeni Müsavat"ə bildirdi ki, yayılan məlumat əsasında nazirliyin əməkdaşları yerindəcə araşdırma aparıb: "Acınohur ərazisi əsasən yarımşəhəra bitkilərindən, şoranlaşmış səhra tipindən ibarətdir və kənd təsərrüfatına yararlı torpaq sahəsi kimi dövlət fonduna aiddir. Ərazi dövlət fondunun qış otlaq sahələri olmaqla uzun illərdir icarə əsasında heyvandarlıqla məşğul olan ayrı-ayrı təsərrüfatlara verilib. Ölkə əhalisinin kənd təsərrüfatı məhsullarına olan tələbatının ödənilməsi məqsədilə hazırda ərazinin 7500 hektarının aqrotexniki və digər münbitləşdirmə tədbirləri aparmaq yolu ilə əkinə yararlı hala salınması üçün "Aqroinkişaf-2017" MMC-yə ayrıldığı müəyyən edilib. Aqrar fəaliyyət həyata keçirilən zaman Acınohur düzündün qonşu ərazilərində məskunlaşan ceyran populyasiyasının mühafizəsi, yaşama aspektlərinin nəzərə alınması və təsərrüfat işləri aparılarkən ceyranların yaşam şəraitinə təsir göstərən amillərə ciddi riayət olunması şirkət rəsmilərinin diqqətinə çatdırılıb".

Nazirlik rəsmisi onu da qeyd edir ki, ceyranların qonşu ərazilərdə məskunlaşması ilə bağlı ekoloji məsələlərin prioritet hesab olunduğu şirkət tərəfindən qəbul edilib: "Acınohur gölünün cənub hissəsində ceyranların yem bazası üçün zəruri olan 2000 hektarəqədər ərazidə tədqiqatların aparıldığı dövrdə bütün fəaliyyətlərin dayandırılacağı bildirilib. Kənd təsərrüfatı işlərinin sivil təşkili yolu ilə nazirliklə birgə ərazidə ekoloji layihələrin həyata keçirilməsi, o cümlədən ceyranların yaşam vəziyyətinin daha da yaxşılaşdırılması üçün su probleminin həlli, yem bazasının yaxşılaşdırılması istiqamətində əməkdaşlıq edilməsi qərara alınıb. Eyni zamanda gölün cənubunun və Mingəçevir su anbarının şimal hissəsi ilə həmsərhəd olan ərazilərdə ceyranların yem bazasının azalması, sürüləri qoruyan itlərin ceyranlara birbaşa təhlükə yaratması səbəbindən gələcəkdə bu torpaq sahələrinin heyvandarlıq məqsədilə fermerlərə verilməsinin məhdudlaşdırılması, istifadəyə nəzarətin gücləndirilməsi ETSN tərəfindən Qax və Samux rayon rəsmilərinə tövsiyə olunub. ETSN əsl vətəndaş mövqeyi nümayiş etdirərək, Azərbaycan təbiətinin incisi hesab olunan ceyranların mühafizəsi üçün həyəcan təbili çalan hər bir ictimaiyyət nümayəndəsinə təşəkkürünü bildirir və təbiətin qorunmasında əməkdaşlığa xüsusi önəm verir".

□ **Ləman MUSTAFAQIZI, "Yeni Müsavat"**

MÜSAVAT

Son səhifə

N 180 (7069) 28 avqust 2018

İnsanlar siqaret atmağa cümə günü qərar verirlər

İngiltərənin "The Sun" qəzeti insanların iş qrafikini həftənin günlərinə uyğun bölüb. Həftənin çərşənbə axşamı günü insanların ən məhsuldar günüdür. Həftənin çərşənbə günü isə insanların vurulması, aşıq olması üçün idealdır. Amerikada 8 min subay arasında aparılan araşdırmada bu, özünü təsdiqləyib. Belə ki, rəyi soruşulanlar deyib ki, ilk görüş uğurlu keçirsə iki gün sonra növbəti görüş üçün də vədələşmə baş tutur və xoşbəxt bir münasibətin təməli qoyulur. Həftənin cümə günü ilə bağlı nəticə isə ondan ibarətdir ki, insanlar bu tarixdə həftə sonunun da gətirdiyi rahatlıqla hətta siqareti də atmaq haqda düşünür. Şənbə gününə gəlincə, burada söhbət təkə əyləncə saatlarından getmir. Alimlər həmin gün həddən artıq alkoqol qəbul etməyə qarşı çıxır. Belə ki, bu, insanların alkoqollu halda məşin idarə etməsi qəzalarnı sayını 70 faiz daha artırır. Bundan başqa, hamilə qadınlara məhz həmin gün doğum etməyi məsləhət görülür. Burada söhbət qeyseriyyə əməliyyatı ilə uşaq dünyaya gətirməkdən gedir. Çünki həmin gün doğulan uşaqlar digərləri ilə müqayisədə daha çox uğur qazanır. Bazar gününə gəlincə, həmin gün insanlara evdə yemək hazırlamaq məsləhət görülür. Çünki bu, ciddi stress yaradır.

37 ölkəni gəzdirdi, Britaniyada skuterini oğurladılar

oğurladılar

Koreyalı Yun Qu Ro skuterlə dünya səyahətinə çıxıb. On minlərlə kilometr məsafə qət edən koreyalı Böyük Britaniyada öz nəqliyyat vasitəsilə sağollaşdı. İki il 2 ay ərzində 43 yaşlı Yun 37 ölkə gəzib və ümumən 64 min kilometr məsafə qət edib. O, etiraf edib ki, bütün həyatı boyu dünya səyahəti etməyi arzulayıb və çoxdandır Böyük Britaniyada olmağı istəyirmiş. Bununla belə, məhz Manchesterdə onun skuterini oğurlayıblar. Skuterin baqaj hissəsində kamera, pasport və planşetdən başqa bütün əşyaları olub.

Şəhər sakinləri səyahətçiyə yeni nəqliyyat vasitəsi almaq üçün pul yığıblar. "O, bizə öz hekayəsini danışdı.

Mən onun 64 min kilometr məsafə qət etdiyini görəndə gözlərimə inanmadım. Biz ona bəzi ehtiyat hissələri hədiyyə etdik. Amma növbəti gün onun skuterini oğurladılar".

Bunu da şəhər sakinlərindən biri deyib. Onun dediyinə görə, kədərlənmiş Yun nə edəcəyini bilməyib və Ko-

reya polisi ilə əlaqə saxlamağa çalışıb. İki gün ərzində onun üçün üç min funt yığılıb. Eyni zamanda bir neçə nəfər onun yemək və yatacaq yer problemini həll ediblər. "Biz sadəcə ona göstərmək istədik ki, heç də bütün britaniyalılar pis deyil". Bunu da ona yardım edənlərdən olan mağaza sahibi deyib.

Amma Bobbitin dediyinə görə, vəd edilən evin əvəzinə onlar öz evlərinin yaxınlığında ona təkərli ev və köhnə bir maşın alıblar. Sonuncu qısa müddət sonra sıradan çıxdı. Keyt Makklyur iddia edir ki, Bobbit bütün pulunu narkotikə sərf edib. Bu səbəbdən də evsiz kişini xərcləmələrinə müəyyən məhdudiyətlə gətirib. Cütlük qalan pulu ona verməyi qərarlaşdırıb. Onlar qərarlıdılar ki, Bobbit narkotikdən qurtulmayınca və özünə iş tapmayınca bu pulu ona vermək lazım deyil. Damiko danışdı ki, narkotikdən asılı bir şəxsə bu vəsaiti vermək ona silah verməyə bərabərdir: "Bu pulu ona verməkdənsə, onu gözünün qabağında yandıraram".

Bobbit hesab edir ki, cütlük bu pulu ona verməyə hazırlaşmır. O, şübhələnir ki, Makklyur onun üçün yığılan pula özünə yeni BMW alıb və Kaliforniya, Florida və Las Vegasda tətillə sərf edib. Makklyur etiraf edib ki, özünü aldadılmış kimi hiss etsə də, Bobbitin öz həyatını dəyişə biləcəyinə ümidlidir.

Evsiz kişi üçün pul yığıldı, özünə vermək istəmirlər

Evsiz amerikalı üçün 400 min dollar toplayan cütlük son anda həmin məbləği ona verməkdən vaz keçib. 2017-ci ilin noyabrında evsiz Conni Bobbit özünün son 20 dollarına Keyt Makklyurun yolda yanacaqsız qalmış maşını üçün benzini alıb. Təşəkkür əlaməti olaraq o, Mark Damiko ilə birlikdə evsiz Conniyə ev almaq üçün pul toplama kampaniyasına başlayıb. Əvvəldə onlar ümumilikdə 10 min dollar vəsait yığmağı planlaşdırdılar. Amma aradan bir ay keçəndən sonra insanların göndərdiyi pulların ümumi məbləği 300 min dollara çatıb. O zaman Makklyur və Damiko evsiz kişiyə ev və maşın almağı, qalan pulu isə bankda onun adına hesab açaraq, ora yükləməyi qərarlaşdırdılar.

QOÇ - Bu təqvim təsadüflərlə başa vuracaqsınız. Gözləmədiyiniz adamlarla, ağılınıza gətirmədiyiniz xəbərlərlə rastlaşacaqsınız. Axşama doğru sürprizlər də mümkündür. Şəxsi büdcənizlə bağlı narahat olmayın.

Qoroskop (28 avqust) **Səbuhi Rəhimli**

BUGA - Maliyyə problemləriniz olsa da, bu, işgüzarlığınızı azaltmayacaq. Hətta ola bilsin ki, saat 15-18 arası maraqlı və perspektivli təklif də əlasınız. Özünüzü buna hazırlayın.

ƏKİZLƏR - Ulduzlar kənar təsirlərdən uzaq olmağı, yalnız öz qərarınızla addım atmağı tövsiyə edir. Bu gün spirtli içki içmək, qarğış və qeybət etmək, o cümlədən yalan vədlər vermək yolverilməzdir.

XƏRÇƏNG - Hər mənada düşərli gündür. Rastlaşdığınız hər bir hadisə ürayinizdən xəbər verəcək. Əlbəttə ki, bunun üçün özünüz də canfəşanlıq göstərməlisiniz. Sövdələşmələrdə aktiv olun.

ŞİR - Sizin üçün müəyyən mənada mistik gündür. Daxili sıxıntılarınızı və ruh zəifliyinizi aradan qaldırmaq üçün müqəddəs ziyarətgahlarımıza üz tutun. Dini qaydaları pozmayın.

QIZ - Ulduzlar xəbər verir ki, bu təqvim şəxsi işlərinizdə yeni mərhələnin baş qaldırmasına səbəb ola bilər. Bunun üçün müsahiblərinizə diqqətlə qulaq asmalı, düz seçim etməlisiniz.

TƏRƏZİ - Kifayət qədər xoş məqamlar yaşayacaqsınız. Bir tərəfdən yeni işgüzar əlaqələr, digər tərəfdənsə ətrafınızdakıların sizə bəraət qazandırması ovqatınızı yüksəldəcək.

ƏQRƏB - O qədər də ürəkəcan ərafə deyil. İlk növbədə səhhətinizə diqqət yetirin. Çünki ulduzlar sağlıq durumunuzun aşağı səviyyəyə düşəcəyini bəyan edir. Riskdən də uzaq olun.

OXATAN - Səhhətinizin qayğısına qala bilsəniz, gün ərzində başqa narahatlığınız olmayacaq. Nahardan sonra sevindirici xəbərlər və ya ürayinizcə olan təkliflər alacağınıza şübhə etməyin.

OĞLAQ - Saat 16-ya qədər bütün vəcb işlərinizi yekunlaşdırmağa çalışın. Həmin ərafədə şəxsi işlərinizdə müsbət dönüş gözlənilir. Sonrakı müddəti isə daha çox istirahətə həsr edin.

SUTÖKƏN - Astroloji göstəricilər yalnız səfər və qonaqlıqlar üçün səmərəli vaxt olduğunu bəyan edir. Digər məsələlərdə, xüsusən də fəaliyyət zəminində isə proseslər o qədər də uğurlu olmayacaq.

BALIQLAR - Neçə vaxtdan bəri daxilinizdə mövcud olan gərginlik səngimədiyindən nahara qədərki ovqatınız aşağı səviyyədə ola bilər. Sonrakı saatlarda isə sürprizlər gözlənilir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Ölü balina sayəsində sağ qaldı

Australiyada gənc bir adam suda sürüklənən ölü bir balinanın üzərinə çıxmış vəziyyətdə görüntülənib. İşin ən maraqlı tərəfi isə balinanın ətrafında köpək baliqlarının üzması idi. Harrison Villiams adlı gənc qayıqçı ilə dənizdə tura çıxdığı zaman acı çəkdiyini düşündüyü balınaya yardım etmək üçün suya hoppanıb. Amma balinanın yanına gəldikdən sonra ölü olduğunu anlayan Villiams onun üstünə çıxanda qərribə mənərə ilə qarşılaşıb. Məlum olub ki, yaralı balinanın ətrafındakı köpək baliqları onu didmək üçün növbəyə dayanıblar. Gənc bu mənərədən qorxuya düşdüüyü üçün qışqırmağa başlayıb. Onu başqa bir gəmidəki heyət azad edib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçisi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.